

EUSKADIKO HIRUGARREN SEKTORE SOZIALA SUSTATZEKO NEURRIEN V. TXOSTENA (2024)

Sektore publikoak bultzatutako sustapen-ekintza:
EAEko Administrazio Orokorra eta Foru
Administrazioak

2024

Sustapen-ekintza hobetzeko orientazioak eta deskribapena

3seuskadi

Hirugarren Sektore Sozialaren
Euskal Behatokia

Observatorio Vasco del
Tercer Sector Social

ONGIZATE, GAZTERIA ETA
ERRONKA DEMOGRAFIKOAREN SAILA
DEPARTAMENTO DE BIENESTAR,
JUVENTUD Y RETO DEMOGRÁFICO

3seuskadi

Euskadiko Hirugarren Sektorre Sozialari buruzko maiatzaren 12ko 6/2016 Legearen 19. artikuluaaren arabera, gizarte-politiken inguruko gaien eskumena duen Eusko Jaurlaritzako Sailak urtero prestatuko du sustapen-neurrien gaineko txostena. Euskadiko hirugarren sektore sozialeko erakundeek eta sareek sustapen-ekintzen gainekoa izango da txostena, publikoa izango da, eta sektore publikoak eta pribatuak bultzatutako sustapen-neurrien gaineko informazio eguneratua eta sistematizatua jasoko du, baita sustapen-ekintzak hobetzeko orientabideak ere.

Egilea: Hirugarren Sektorre Sozialaren Euskal Behatokia.

EAEko administrazio orokorraren tresna tekniko bat da Behatokia, gizarte-zerbitzuen inguruko gaien eskumena duen Eusko Jaurlaritzako Sailaren mendekoa. Informazioa eta ezagutza biltzea, sistematizatzea, eguneratzea eta sortzea da Behatokiaren ardura, baita informazio eta ezagutza hori Hirugarren Sektorre Sozialarekin lotutako eremuetan eta bertako erakunde eta sareetan hedatzea ere (Euskadiko Hirugarren Sektorre Sozialari buruzko maiatzaren 12ko 6/2016 Legearen 25.1 artikulua).

Behatokiaren argitalpen guztiak kontsultatzeko eta dohainik deskargatzeko aukera dago Behatokiaren webgunean (www.3seuskadi.eus) eta <https://ikusmirak.eus/> webgunean.

Argitalpen horien bidez, hirugarren sektore soziala hobetzen lagundu nahi dugu. Horregatik, ahalik eta gehien hedatzea eskertzen dugu eta haiek banatzea, kopiazea eta berrerabiltzea baimentzen dugu, baldin eta diru-irabazi asmorik gabe egiten bada eta egileak aitortzen badira.

Aurkibidea

Sustapen-neurrien hirugarren txostenaren hurbilpena.....	1
Aurkezpena	2
Sustapen-neurrien txostenerako sarrera	2
Sustapen-neurrien txostena egiteko lehenengo zikloa (2020-2023).....	2
Ziklo berrirako proposamen metodologiko berria (2024-2027)	3
Txostenaren atalak.....	4
Kokatzea.....	5
Sustapen-neurriaren definizioa.....	5
Sustapen-neurrien sailkapena	5
Metodologia.....	6
Eragileak eta neurriak identifikatzeko metodologia	6
Sustapen-neurrien azterketaren dimentsioak	7
Orientabideak eta hobetzeko proposamenak identifikatzeko metodologia	10
EAEko foru administrazioak eta administrazio autonomikoak 2023an bultzatutako sustapen-ekintzaren sistematizazioa	12
Erkidegoko eta lurraldeetako sektore publikoko zer eragilek bultzatzen dituzte sustapen-neurriak?	13
Eragile sustatzaileak, haien jardura sektorearen arabera	13
Eragile sustatzaileak, egoitza sozialaren arabera.....	13
Nolakoak dira bultzatutako sustapen-neurriak?.....	14
Identifikatutako neurriak kategorien arabera	14
Identifikatutako neurriak moten arabera	15
Zer lurraldetan dute eragina?	17
Nola sustatzen dituzte? Eragile askoren arteko elkarlana, sustapen-neurrien bultzadan	17

3seuskadi

Nori zuzenduta daude?	17
Sustapen-ekintza hobetzeko orientazioak.....	21
Aurrekariak.....	22
Orientabide estrategikoak	24
1. orientabidea: Eragile askoren arteko elkarlana indartzea sustapen-neurriak bultzatzeko	26
2. orientabidea: Sustapen-ekintzaren gaineko informazio-sistema zehatzagoa eta gardena garatzea	28
3. orientabidea: Erakunde sozialen oinarri sozialaren egituraketa eta aktibazioa sustatzea.....	28
4. orientabidea: EHSSren ekarpen soziala ikusaraztea	28
5. orientabidea: EHSSren jasagarritasun handiagoa lortzeko aurrerapausoak ematea	28
6. orientabidea: EHSSk bultzatutako berrikuntza soziala sustatzea	29
7. orientabidea: EHSSren eraldaketa digitala bultzatzea	29
Erreferentzia bibliografikoak	31
1. eranskina Orientazioak eta hobetzeko proposamenak identifikatzeko eta lehenesteko mintegiko erakunde parte-hartzaileak	33
2. eranskina Orientazioak eta proposamenak identifikatzeko eta lehenesteko mintegiaren egitura eta programa	35

Sustapen-neurrien hirugarren txostenaren hurbilpena

Aurkezpena

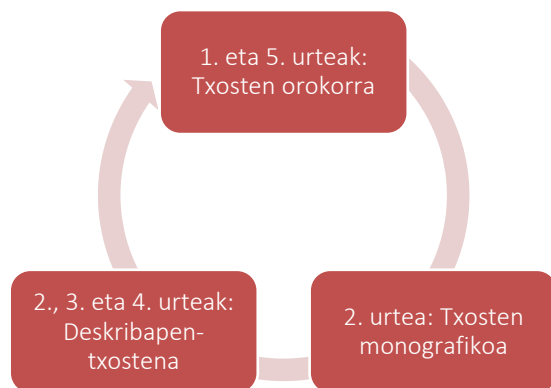
Sustapen-neurrien txostenerako sarrera

Sustapen-neurrien txostena egiteko lehenengo zikloa (2020-2023)

Euskadiko Hirugarren Sektore Sozialari buruzko maiatzaren 12ko 6/2016 Legeak Euskadiko Hirugarren Sektore Soziala (aurrerantzean, EHSS) bultzatzeko eta sustatzeko aurreikusten dituen politiken baitan kokatzen dira EHSSko erakundeak eta sareak sustatzeko ekintzen deskribapena eta etengabeko hobekuntza, eta lege horren arabera antolatu behar dira, bereziki, lege horren IV. kapituluaren arabera. Euskadiko Hirugarren Sektore Soziala Sustatzeko Estrategiak (aurrerantzean, EHSSSE) ere jasotzen ditu politika horrek.

EHSSko sustapen-neurriei buruzko txostena **urtero** egiteko betebeharra Euskadiko Hirugarren Sektore Sozialaren 2016ko maiatzaren 12ko 6/2016 Legearen (aurrerantzean EHSSL) 19. artikuluan jasotzen da, eta honakoa adierazten du: “txosten hori publikoa izango da, eta sektore publikoak eta pribatuak bultzatutako sustapen-neurrien gaineko informazio eguneratua eta sistematizaturik jasoko du” (2. paragrafoa)¹.

Lehen txostena (2020) martxan jartzeko, EHSSren sustapen-ekintza deskribatzeko, aztertze eta orientatzeko lau urteko zikloa artikulatzeko proposamen metodologikoa egin zen. Proposamen metodologiko horrek hiru txosten mota hartzen zituen barne:

A. **Txosten orokorra**, (2020an egina). Horren helburu nagusia zen sustapen-ekintza guztiak egin aurreko urteari dagozkion deskribapena eta balorazioa eskaintzea eta hobetzeko proposamen eta orientazioak zehaztea.

B. **Txosten monografikoa** (2021ean egina); horren helburua zen sustapen-ekintzarekin lotutako alderdi espezifikoak sakontzea eragile jakin batzuek bultzatutako edo txosten orokorrean identifikatutako erronkekin, hobetzeko proposamenekin eta azterketa kualitatiboekin lotutako sustapen-neurrien inguruko ezagutza areagotzeko. 2021eko txostena Euskadiko enpresa-sektoreak sustatutako sustapen-neurrietan zentratu zen.

C. **Hiru txosten deskribatzaile** (2021ean, 2022an eta 2023an egindakoak), eragileen eta sustapen-neurrien sistematizazioarekin eta aurreko txostenetan jasotako informazioa zabalduz. 2022ko txostena Euskadiko udalek sustatutako neurrietan zentratu zen eta 2023koa, lehen ziklo horretarako aurreikusita zegoen azkena, ikastetxeetan.

Zikloaren diseinuaren helburua hainbat eragile sustatzailek bultzatutako sustapen-neurriak pixkanaka pilatzea zen, haiek sustatutako sustapen-ekintzaren alderaketa konparatiboa egin ahal izateko ondoren. Lehenengo zikloak (2020-2023) emaitza positiboak izan ditu: neurri eta eragile sustatzaile publiko eta pribaturik adierazgarrienak

¹ Hemen eskuragarri: <http://www.euskadi.eus/bopv2/datos/2016/05/1602096a.pdf>

identifikatzeko eta eragile sustatzaileen artean partekatutako ezagutza- eta gogoeta-espazioak sortzeko aukera eman du. Horrez gain, osatu gabe egon arren, haren neurriaren eta ezaugarrien gaineko irudi egokitua eskaini ahal izateko bezain zabala eta esanguratsua den datuen multzoa lortzeko aukera eman du zikloak. Hala ere, zikloak agerian utzi du eragile sustatzaileen unibertsoaren zabaltasuna eta sustapen-neurri askoren aldakortasuna. Faktore horiek zaildu egiten dute urte batetik besterako neurrien alderaketa zorrotza egitea.

Hori dela eta, sustapen-neurrien txostena egiteko ziklo berriaren kasuan (2024-2027), garrantzia kendu zaio lehen zikloak neurrien metaketan oinarrituta eskaintzen zuen ikuspegi kuantitatiboari, sustapen-ekintzan kontzentratzen den ikuspegi kualitatiboa gehitzeko: ezaugarriak (neurrien banaketa, eragileen pisua, etab.), neurri eta eragile gakoaren identifikazioa, igarri daitezkeen joerak, lankidetzak-aukerak, arreta gutxien jasotzen duten beharrak, eragile sustatzaileen estrategiekin bat datozen ala ez, etab. hori dela eta, zikloaren helburua ez da izango ahalik eta neurri gehien identifikatzea eta metatzea, baizik eta, aurreko zikloan jasotako informazioa erreferentziatzen hartuta, eragileen eta neurri moten dibertsitatea eta lurralde-banaketa kontuan hartzen duen lagin zabala jasotzea, emaitza lausotu dezaketen joerak ekiditeko. Zikloan zehar jasotako lagin horrek aukera emango du sustapen-ekintzaren eboluzioa edo eraldaketa aurreko zikloarekin alderatzeko.

Ziklo berriko proposamen metodologiko berria (2024-2027)

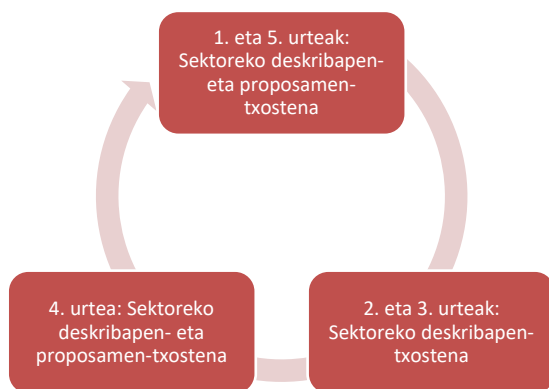
Hori horrela, elaborazio-ziklo bakoitzaren helburua izango da sustapen-ekintzaren deskribapen orokorra lortzea, goian adierazitako elementuak aipatuz. Deskribapen orokor hori izango da eragile gakoek hobekuntzak egiteko proposamenak diseinatzeko oinarria, aurreko zikloetan egin bezala. Sustapen-ekintzaren deskribapena. Azterketa eta orientazioa egiteko ziklo berria ere lau urtekoa izango da, aurreko zikloan diseinatu zen moduan, eta lau txosten egingo dira, urte bakoitzean bana. Hala ere, izaera eta helburuak desberdinak izango dira.

Txosten horien oinarria izango da sektore (publikoa edo pribatua) edo arlo (hezkuntza, kirola, etab.) jakin bateko eragile sustatzaile adierazgarriek bultzatutako ekintza deskribatzea. **“Sektoreko deskribapen-txostena”** da. Zikloko urte bakoitzean, zikloa osatzen duten sektore edo arlo espezifiko bateko eragile mota bati eskainita egongo da, sustapen-neurriak bultzatzeko eragile gakoak baitira, aurreko zikloan ikusi den moduan. Hauek izango dira eragile mota horiek: erkidegoko, lurraldeetako eta tokiko administrazio publikoak, enpresak, banku-fundazioak eta hezkuntzaren eta kirolaren arloko erakundeak.

Zikloa osatzen duten sektoreko lau deskribapen-txostenek sustapen-ekintza osoaren irudi bateratua lortzeko aukera ematen dute. Txosten horiek atal gehigarriak izango lituzkete zikloaren hasieran eta amaieran, jarraian adierazten den moduan:

- **Proposamen-txostena.** Bi elementu ditu: (a) orientazioak, eta EHSSko erakundeek eta sareek eta eragile sustatzaileek orientazio horiekin lotuta identifikatutakoak, behar bezala lehenetsita; (b) aurreko zikloko proposamen-txostenean adierazitako orientazioei eta jarduketari dagokienez izandako aurrerapausoen berrikuspina eta ebaluazio kualitatiboa.
- **Alderaketa-txostena:** itxi den zikloko azterketaren-dimentsioak (neurri motak, lurraldearen eta erakunde onuradunen arabeko banaketa, eragileen pisua...) ziklo honetako edo aurrekoetako elementu horiekin kualitatiboki kontrastatzeko, eta, hala, sustapen-ekintzaren eraldaketa eta balizko indar- edo joera-lerroak identifikatzeko aukera ematen du.

Lau txostenek sustapen-ekintza osoaren irudi bateratua lortzeko aukera ematen dute. Zikloa honela finkatu da:

A. Sektoreko deskribapen- eta proposamen-txostena (1 urte-2024): zikloa zabaltzen duen txostena da eta txostena egin aurreko urtean EAEko foru- eta erkidego-administrazio publikoek bultzatutako sustapen-ekintzak deskribatzea eta orientazioak eta hobetzeko proposamenak adieraztea da bere helburu nagusia. Dokumentu honetan agertzen den txostena da.

B. Tarteko sektoreko deskribapen-txostenak (2. eta 3. urteak - 2025 eta 2026): sektore pribatuak (enpresak eta banku-fundazioak) eta EAEko tokiko administrazioak bultzatutako sustapen-ekintzen deskribapena, hurrenez hurren.

C. Sektoreko deskribapen- eta alderaketa-txostena (4. urtea - 2027): zikloa ixteko txostena, eduki hauekin: (a) hezkuntza-arloko erakunde publikoek eta pribatuek (ikastetxeak², elkarteak eta federazioak, etab.) eta kirolaren arloko erakundeek (kirol-taldeak, federazioak, fundazioak, etab.) sustatutako ekintzen sektoreko deskribapen-txostena; (b) ziklo

osoko sustapen-ekintza guztien deskribapena; eta (c) dimentsioak eta aldagaiak (eragileak, neurriak, lurraldeak eta erakunde onuradunak) eta izandako aurrerapenak aurreko zikloarekin alderatzea, aurreko zikloan identifikatutako sustapen-sistemaren hobekuntzaren orientazioei eta proposamenei dagokienez.

Txostenaren atalak

Horago aipatu den moduan, 2024-2027 ziklo berriaren baitan, aldaketa metodologiko bat planteatzen da sustapen-ekintza modu orokorragoan ulertzeko. Ikuspegi horrek neurrien metaketa kuantitatiboaren gaineko azterketa kualitatiboa lehenesten du eta joerak eta eragile gakoak identifikatzeko aukera ematen du. Hortaz, txosten bakoitza aurreko zikloan identifikatutako eragile gako horiek bultzatutako sustapen ekintzan kontzentratzen da. Eragile horietako bat sektore publikoa da, sustatzen dituen neurriek duten pisuarengatik eta horietako batzuk duten garrantzi estrategikaorengatik. Hain zuzen ere, aipatu dugun moduan, aurtengo txostena Euskadiko administrazio publikoek bultzatutako sustapen-ekintzan dago oinarrituta: EAEko administrazio orokorra eta Hiru Lurralde Historikoetako Foru Administrazioak (zuzenbide pribatuko erakunde publikoak, sozietate publikoak eta sektore publikoko fundazioak barne)³.

Lehen zikloan hasitako (2020) EAEko administrazio publikoek sustatutako ekintzak identifikatzeko eta sistematizatzeko lanarekin jarraitzen du txosten honek. Horri esker, ziklo hau amaitzean, sektore publikoak bultzatutako ekintza aurreko zikloarekin alderatu ahal izango da, eta sustapen-ekintzako aldaketak eta joerak identifikatu ahal izango dira.

Sektore publikoak bultzatutako neurriak identifikatzeko garaian irizpide hauek jarraitu dira:

- **Lurraldeen arteko oreka:** txostenak hiru Lurralde Historikoei eskaintzen dien arreta orekatua izatea, eta oreka hori administrazio publikoek sustatutako neurrien banaketan islatzea, lurraldeek EAE osoan duten pisuaren arabera.

²Lehen Hezkuntzako,, Bigarren Hezkuntzako, Lanbide Heziketako edo goi mailako irakaskuntza zentro publiko edo pribatuak.

³ EAEko tokiko administrazioak sustatutako ekintza ziklo berri honetako hirugarren txostenean jorratuko da (2026).

- **Eragileen dibertsitatea:** identifikatutako neurriek administrazio publikoa osatzen duten eragileen dibertsitateari erreferentzia egitea, bai sustapen-ekintzaren zeharkakotasunagatik (hirugarren sektore soziala hainbat modutara sustatzen duten arloak/sailak: gizarte-politikak, hezkuntza, etxebizitza, enplegua, etab.), bai erakunde publikoak egiten dituen erreformen barietateagatik (administrazioaren sailak, baina baita enpresak eta organismo publikoak ere).

Foru-administrazioek eta erkidegokoek bultzatutako sustapen-neurriei buruz jasotako informazioa txosten honen **deskribapen-atalean** dago jasota. Atal horretan, aurrekoetan bezala, hainbat alderdi hartzen dira kontuan, hala nola sustapen-neurriak bultzatzen dituzten eragileen ezaugarriak (kategoriak, mobilizatzen dituzten baliabide motak); inplikaturako baliabideen mobilizazioa (ekonomikoak, giza baliabideak, sozialak edo materialak); eragina duten lurraldea; horiek bultzatzeko zereginean emandako lankidetzak; eta, azkenik, jarduera esparru nagusiaren arabera hartzaileak diren EHSSko erakundeak eta sareak.

Bestalde, gorago deskribatutako ziklo berrian aurreikusten den moduan, txostenak **proposamen-atal** bat du eta bertan jasotzen dira orientazio estrategikoak eta orientazio bakoitzaren jarduketa espezifikoak. Aurreko zikloan (2020-2023) identifikatutako sustapen-ekintzaren eta bertan jasotako orientazioen baloraziotik abiatuta egin da hori.

Kokatzea

Sustapen-neurriaren definizioa

Hemen jarraipena ematen zaio [sustapen-neurrien lehen txostenean](#) (2020) ezarritako definizioari. Honela definitzen zuen sustapen-neurria: “EHSS osatzen duten **erakunde edo sareak garatzera eta hobetzera bideratutako** eta **erakunde eta sare horietatik kanpoko eragileek egindako edo bultzatutako** edozein **ekintza zehatzek** (modu operatiboan definituta) eta horretarako **baliabideak esleitura** dituenak (taldeak, aurrekontua...); edonola ere horiek diseinuan, garapenean eta/edo ebaluazioan parte har dezakete” (8. or.).

Lehen txosten horretan, gainera, argitzen zen sustapen-neurriak izan zitezkeela “EHSSko erakundeen eta sareen gaitasunak edo baliabideak (giza baliabideak, ekonomikoak...) modu argian eta zuzenean indartzen dituzten sektore arteko lankidetzak-ekintzak; adibidez, enpresek EHSSko erakundeei hedatutako boluntariotza korporatiboa, edo kausadun marketina”. Kontrara, ezingo dira sustapen-neurri gisa hartu “EHSSko erakundeak eta sareak sustatzea (jasangarritasuna, garapena, hobekuntza...) ez den beste helburu batzuekin hirugarrenen sustatutako jarduketak, indartzea terminoaren definizioa zabala den arren (esaterako, koherentzia bezalako alderdiak barne hartzen ditu)”.

Sustapen-neurrien sailkapena

Gainera, txosten honek identifikatutako neurrien sailkapenari eusten dio, lehenengo txostenean ezarritako kategorizazioaren arabera. Txostenean 15 mota aipatzen ziren:

- 1. EHSS EZAGUTZEA ETA AITORTZEA:** EHSSko erakundeen eta sareen lana, jarduera, ibilbidea, etab. ezagutzera ematea eta aitortzea helburu duten jarduerak.
- 2. ANTOLAMENDUA ETA KUDEAKETA INDARTZEA:** hainbat bideren eta kudeaketa hobetzaileen bidez erakundeak eta sareak indartzea helburu duten jarduerak.
- 3. AZPIEGITURAK:** EHSSko erakundeei eta sareei azpiegiturak eskuratzea edo haiek eraikitzea, berritzea edo modernizatzea erraztera bideratutako jarduerak.
- 4. FISKALITATEA:** EHSSko erakundeei zuzendutako onura fiskalak edo EHSSko erakundeei opari, dohaintza eta ekarpenak egiteagatik hirugarrenek dituzten pizgarri fiskalak arautzen dituen araudi edo ordenantza fiskalean jasotako jarduerak.

- 5. FINANTZAKETA:** EHSSko erakunde eta sareen jarduera propioa (erantzukizun publikoko zorroetan jasota ez dauden zerbitzuak) eta kudeaketarako, prestakuntzarako... beste laguntza batzuk finantzatzera bideratutako jarduerak.
- 6. SUSTAPENEO ESTRATEGIA ESPEZIFIKOAK:** Sektore publikoaren sustapen-estrategia espezifikoak eta beste ekintza batzuk
- 7. BOLUNTARIOTZA ETA ASOZIAZIONISMOA SUSTATZEA:** emakumeak, gazteak, adinekoak eta herritarrak bazkide edo boluntario (boluntariotza soziala) gisa sustatzeko tresnak (agentziak) eta ekintzak.
- 8. FUNTZIOEN OREKA:** erakundeek eta sareek zerbitzuak ematearekin zerikusirik ez duten funtzioak garatzea ahalbidetzen duten ekintzak: beharrak hautematea, ikerketa, berrikuntza, sentsibilizazioa, salaketa, eskubideen sustapena, bata besteari laguntzea...
- 9. KOHERENTZIA:** erakundeetan honakoak sustatzera bideratutako ekintzak: berdintasuna, kontziliazioa, aniztasuna, integrazioa, euskararen erabileraren normalizazioa eta, orokorrean, sektorearen balioak adieraztea eta pertsonen eskubideak erabiltzea.
- 10. BETEBEHARRAK BETETZEA:** erakundeak egungo arau-aldaketetara edo aurreikusita dauden arau-aldaketetara egokitzeko laguntza.
- 11. BALIO ERANTSIA INDARTZEA:** erakundeak bereizten dituzten eta erantzukizun publikoko zerbitzuen eskaintzari balioa eransten dioten alderdiak garatzeko laguntza.
- 12. SEKTOREEN ARTEKO LANKIDETZA:** elkarlan horizontala eta sareko lana bultzatzera bideratutako ekintzak.
- 13. SEKTORE PUBLIKOAREKIN LANKIDETZA:** elkarlan horizontala eta sareko lana bultzatzera bideratutako ekintzak.
- 14. BESTE SEKTORE, ERAKUNDE ETA MUGIMENDU SOZIAL BATZUEKIN LANKIDETZA:** EHSSko erakundeek, eta sareen eta sektore publikoaz gaindiko beste sektore batzuen arteko elkarlana errazten edo sustatzen duten jarduerak.
- 15. SUSTAPEN NEURRIETARAKO SARBIDEA:** erakundeei (bereziki, elkarte txiki eta ertainei) laguntzeko egiturak, sustapen-neurrietarako sarbidea errazteko.

Metodologia

Eragileak eta neurriak identifikatzeko metodologia

Jarraian, eragileak eta beraiek sustatutako sustapen-neurriak identifikatu eta erregistratzeko garatutako prozesuak eta metodoak deskribatuko ditugu, proposatutako atalean txertatutakoak.

Eragileen identifikazioari dagokionez, lehen txostenean egindako identifikazioa eta lehenespena izan da abiapuntua. EAEko administrazio orokorrarentzako eta foru-administrazioarentzako sarrera mota hauek jaso ziren bertan:

EAEko SEKTORE PUBLIKOA			
EAEko Foru Administrazioa	Arabako Foru Administrazioa	Bizkaiko Foru Administrazioa	Gipuzkoako Foru Administrazioa
Eusko Jaurlaritza Erakunde autonomoak Zuzenbide pribatuko erakunde publikoak Merkataritza-sozietateak Sektore publikoko fundazioak Partzuergoak Beste instituzio eta erakunde publiko batzuk ⁴	Arabako Foru Aldundia Erakunde publikoak Beste instituzio batzuk	Bizkaiko Foru Aldundia Foru-erakunde autonomoak Foru-erakunde publiko enpresarialak Merkataritzako foru-sozietateak Foru-fundazioak Beste instituzio batzuk	Gipuzkoako Foru Aldundia Merkataritzako sozietate publikoak Partaidetzapeko merkataritzako sozietateak Fundazioak Partzuergoak Beste instituzio batzuk

Ondoren, web-bilaketa bat egin zen EAEko eta hiru Lurralde Historikoetako arlo publikoko eragileen lagin baten barruan, ezarritako aldi bultzatutako neurriak identifikatzeko. Bilaketa hori Euskadiko hirugarren sektore sozialarekin harremana duten gobernu eta erakundeetako (organismo publikoak) sailetan zentratu zen batik bat. Horretarako, elementu hauek berrikusi ziren: dirulaguntzen plan estrategikoak; hainbat administrazioetako gobernu irekiaren⁵ webguneak, administrazioen eta EHSSko erakundeen arteko dirulaguntzak, subentzioak, hitzarmenak, kontratuak eta abar identifikatzeko; administrazio publikoen komunikazio-orrialdeak eta EHSSko sare nagusietako batzuen jardura-memoriak.

Gerora, eskuratutako **datuak iragazi** ziren, errepikapenak ezabatzeko edo akatsak zuzentzeko, eta neurriak deskribatutako kategorizazio-metodoen bidez sailkatu ziren. Jasotako informazioa SPSS estatistikak aztertzeko programarekin tratatu zen, aurreko urteetan bezala.

Sustapen-neurrien azterketaren dimentsioak

Aurreko txostenetan bezala, sustapen-ekintzen deskribapena egiteko lau dimentsiotan oinarritu gara, zeinak bat datozen neurri bakoitzaren gainean emandako informazioarekin:

1. **KATEGORIAK:** sustapen-ekintzen **banaketa** zehazten du, neurriak sailkatzeko erabili diren **kategorien eta azpitaldeen arabera**⁶.
2. **ERAGILEAK:** eragileek sustapen-ekintzetan **duten pisua** zehazten du.
3. **LURRALDEAK:** sustapen-ekintzak **lurraldeen artean nola banatuta dauden** zehazten du, eta arreta berezia jartzen die hiru Lurralde Historikoei.

⁴ Unibertsitateak eta irakaskuntza-zentro publikoak kanpoan utzi dira, espazio espezifikoak izango baitute ziklo honetako laugarren txostenean (2027).

⁵ Open Data Euskadi, Araba Irekia, Gipuzkoa Irekia, Gardentasuna Bizkaia.

⁶ Informazio gehiagorako kontsultatu koadroa, bertan ageri da sustapen-neurrien kontzeptualizazioa eta sailkapena.

4. **HIRUGARREN SEKTORE SOZIALEKO ERAKUNDEAK:** sustapen-ekintzak EHSSko erakundeen artean nola **banatzen** diren zehazten du, erakunde horien ezaugarri anitzei arreta jarrita.

Identifikatutako **sustapen-neurriak** kategoria eta moten arabera erregistratu dira. Neurri bat, dituen ezaugarriengatik, kategoria batean baino gehiagotan sailka daitekeen ezohiko kasuetan, neurriaren helburuarekin ongien bat datorren kategorian erregistratu dugu, kasu bakoitzean.

Dagokion foru-administrazioa edo erkidego-administrazioa eta lurraldea erregistratu da **identifikatutako eragile publiko** bakoitzarentzat.

Neurriei dagokien lurraldea erregistratzeko, neurri horiek **zuzenduta dauden edo eragina duten lurralde eremu administratiboa** (tokikoa, forala, autonomikoa...) hartu dugu kontuan Normalean bat etortzen da neurria bultzatzen duen eragilearen lurraldearekin, baina hala gertatzen ez denean⁷, irizpide bera mantentzen da, hau da, neurriak eragina duen lurraldean erregistratzen da, eta ez bultzatzen duen eragilearen lurraldean. Honako hau da administrazio mailako lurralde eremuaren tipifikazioa: tokikoa, Araba, Bizkaia, Gipuzkoa, Euskadi, Estatua, Europar Batasuna.

Lurraldeen araberrako sustapen-ekintzen datuak honela erakusten dira:

- a. **Lurralde eremuen** arabera. Lurralde eremu administratibo bakoitzaren datuak eskaintzen dira, **sustapen-ekintzak eremu horietan nola banatzen diren ezagutzeko helburuz**.
- b. **Lurralde Historikoen** arabera: espezifikoki lurralde historiko bakoitzean eragina duten neurrien datuak bakarrik eskaintzen dira, **haietako bakoitzean sustapen-ekintzak identifikatzeko** helburuarekin. Kasu hauetan, dagokion lurraldeko udalek eta mankomunitateek bultzatutako neurriak batzen dira lurralde bakoitzera.⁸

EHSSko erakunde hartzaileen araberrako sustapen-ekintzak honako aldagaien arabera erregistratu ditugu:

- erakundearen **izaera juridikoa**;
- **neurria** (diru-sarreraren bolumenaren arabera);
- jarduera **arloa**.

⁷ Adibidez, EAEko Administrazio Orokorrek bultzatzen dituen sustapen-neurriak, ezaugarri hauek dituztenak: (a) Lurralde Historiko batean dute eragina edo aplikatzen dira, espezifikoki; (b) jarduera Lurralde Historiko bakar batean garatzen duten EHSSko erakundeei zuzenduta daude; (c) jarduera Lurralde Historiko batean baino gehiagotan garatzen duten baina lurralde bakar batean garatzen diren proiektuak, programak, jarduerak, etab. babesteko helburua duten EHSSko erakundeei zuzenduta daude.

⁸ Batuketatik kanpo utzi ditugu EAEko (Lurralde Historiko bateko EHSSko erakundeei, espezifikoki, zuzentzen badira salbu), Estatuko eta Europar Batasuneko Administrazio Orokorrek bultzatutako neurriak, baita azkeneko bi lurralde eremu horietako eragile pribatuek bultzatutako neurriak ere.

Laburtuz, txosten honetan identifikatutako neurri bakoitzaren kasuan, honako informazio hau dugu⁹:

Sustapen-neurriaren izena	
Kategoria	Kategoriaren izena
	Neurri mota
Eragile bultzatzailea	Eragile bultzatzailearen sektorea
	Eragile bultzatzaile mota
Lurraldea	Neurria zuzentzen den edo eragina duen lurralde eremu administratibo zehatza
Erakunde hartzaileak	Erakundeen izaera juridikoa
	Erakundeen tamaina
	Erakundeen jarduera esparrua

⁹ Aldagai hauen (izaera juridikoa, maila, arloa, etab.) gaineko informaziorik ez dagoenean edo ondorioztatu ezin denean, “zehaztu gabe” kontzeptuarekin erregistratzen da. Neurriak edozein izaera juridikotako, jarduera arlotako eta abarretako erakundeei zuzenduta daudenean, “zehaztugabea” izenarekin erregistratzen dira.

“Tamaina” aldagaien kasuan, “Elkarte Txiki eta Ertainak” tipologia (haien diru-sarreraren bolumenaren arabera txikiak edo ertainak diren erakundeak -hau da, 300.000 € baino gutxiagoko sarrera-bolumena dutenak) erregistratu dugu, identifikatutako neurria tamaina horretako erakundeei zuzentzen bazaie, berariaz edo espezifikoki.

Orientabideak eta hobetzeko proposamenak identifikatzeko metodologia

Sustapen-neurrien lehen txostenaren proposamen-atala egiteko, neurri horien aurretiazko identifikazioan EHSSri laguntzeko funtsezko eragile gisa hauteman ziren eragileek mintegi batean eta hainbat elkarrizketatan hartu zuten parte. Funtsezkotzat hartu ziren bai sustatzen zituzten neurrien kopuruarengatik, bai haien lurralde-hedapenagatik, sektorearentzako garrantzi operatibo eta estrategikoagatik edo lurraldearekin duten harreman historikoagatik. **EAEko administrazio publikoen** hiru mailek (orokorra, lurraldeetakoa eta tokikoa) eta EAEko **banku-fundazioek** osatu zuten eragileen taldea.

Sustapen-neurrien bigarren txostena enpresa-sektorearen monografikoa izan zen eta agerian utzi zuen sektore hori EHSSri laguntzeko garrantzitsua dela, 600 **enpresa** baino gehiagok neurri asko eta askotarikoak sustatu dituztelako, baina horrez gain, harreman estua eta gero eta handiagoa dagoela bien artean, Euskadiko Hirugarren Sektore Sozialaren arau esparruan¹⁰ eta estrategikoan¹¹ nabarmentzen den moduan.

Hortaz, aurreko zikloan egindako txostenek erakusten duten moduan, erakunde publiko eta pribatu horiek guztiak erreferentziazko eragileak dira, Euskadiko Hirugarren Sektore Soziala indartzeko eta iraunarazteko egiten duten ekarpenarengatik.

Aurreko proposamen-txostenean, mintegia egin aurretik, elkarrizketa sakonak egin ziren hainbat eragilerekin sustapen-ekintzaren gaineko diagnostikoa lortzeko eta aurretiazko orientazioak identifikatzeko. Kasu honetan, berriz, mintegia egin da zuzenean eragile horiekin eta lehen txosten horretatik ateratako diagnostikoa eta orientazioak hartu dira erreferentziazat.

Eragile mota hauetako 24 pertsonak hartu dute parte mintegi horretan:

- 1) EAEko administrazio publiko orokorrak eta foru-administrazioak.
- 2) Banku-fundazioak.
- 3) Enpresa-taldeak.
- 4) Euskadiko Hirugarren Sektore Sozialaren Sareak¹²

¹⁰ EHSSLren legeak bi sektoreek beharrei eta erronka sozialei erantzuteko eragile gako gisa duten garrantzia azpimarratzen du. Horregatik, lege horretan jasotako helburuen artean, 1. artikulua dio xedea “erakundearen kooperazioa eta lankidetzari, beren artekoa eta sektore publikoarekin eta enprekin dutena, sustatzea” dela. 24. artikulua osoa Euskadiko administrazio publikoen sustapenari eskainita dago, enpresen sektorearen eta hirugarren sektore sozialaren arteko lankidetzari.

¹¹ Euskadiko Hirugarren Sektore Soziala Sustatzeko Estrategiaren 4. helburua, lege-esparru honekin bat etorritik, Euskadiko Hirugarren Sektore Sozialaren eta Euskadiko sektore publikokoak ez diren beste eragile batzuen arteko lankidetzari eskainita dago, besteak beste, EHSSren eta enpresen artean lankidetzari-ekimenak sustatzeko.

¹² Erakunde eta pertsona parte-hartzaileen zerrenda osoa txosten honen 1. eranskinean ikus daiteke.

Mintegia bi unetan egin zen; bata aurrez aurre eta bestea birtualki. Lehenengoa 2024ko maiatzean egin zen eta hiru bloketan egituratu zen¹³. Lehenengoa, aurkezpena izan zen eta 2020-2023 zikloan identifikatutako sustapen-ekintza sistematizatuaren diagnostikoa eta lehenengo txostenean (2020) proposatutako hobetzeko orientazioak partekatu ziren.

Hurrengo bi blokeak parte-hartzaile guztien arteko taldeko lanak izan ziren. Lehenik eta behin, aurkeztutako diagnostikoaren balorazio orokorra egin zen eta, gero, lehen txostenean jasotako proposamenen eta jarduketan gainean zikloan zehar egindako aurrerapausoak eta orientazioak berrikusi eta ebaluatu ziren. Ondoren, mintegiaren helburu nagusia landu zen; sustapen-ekintza hobetzeko orientazio berriak identifikatzea.

Mintegiaren bigarren zatia birtuala izan zen eta aurrez aurreko zatian jasotako material guztia berregin eta dokumentu batean jarri ondoren, eragile gakoek tresna digital bat diseinatu eta sortu zuten, lantaldeetan aipatutako hobetzeko proposamenak lehenesteko.

¹³ Mintegiko programa txosten honen 2. eranskinean ikus daiteke.

EAEko foru administrazioak eta administrazio autonomikoak 2023an bultzatutako sustapen-ekintzaren sistematizazioa

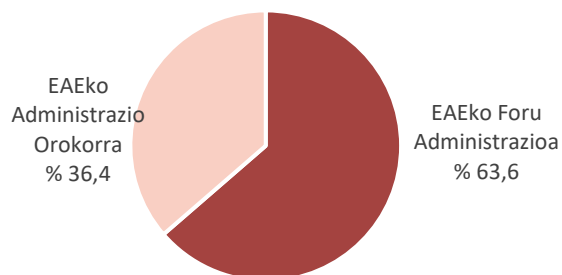
Erkidegoko eta lurraldeetako sektore publikoko zer eragilek bultzatzen dituzte sustapen-neurriak?

Sektore publikoak Euskadiko Hirugarren Sektore Sozialaren sustapenean protagonista gisa duen garrantzia egiaztatu ostean, deskribapen-txosten honek EAEko Administrazio Orokorrak eta hiru lurraldeetako Foru Administrazioek bultzatutako sustapen-ekintzak aztertuko ditu, zuzenbide pribatuko erakunde publikoenak, sozietate publikoenak eta sektore publikoko fundazioenak barne. Orain arte, administrazio horiek bultzatutako sustapen-neurriak identifikatu zituzten aurreko txostenek, baina dokumentu honen xedea sustapen-eragile gako gisa duten rol estrategikoan sakontzea da, haien ezaugarriak, joerak eta EHSSren sustapen-ekintzari egiten dioten ekarpena definitzeko lankidetzaz-aukerak aztertuz.

Eragile sustatzaileak, haien jarduera sektorearen arabera

Txosten honetan EAEko administrazio publiko nagusiek bultzatutako ekintzak nabarmentzen dira, eragile gakoak baitira Euskadiko Hirugarren Sektore Sozialaren (EHSS) garapenean. Identifikatutako eragileen artean, foru-administrazioenak dira erkidegoko eta lurraldeetako sektore publikoak bultzatutako neurri guztien % 63,6, eta EAEko Administrazio Orokorra da arlo horretan liderra, % 36,4rekin.

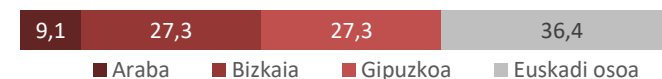
1. grafikoa. Eragile sustatzaileak, haien jarduera sektorearen arabera. %. 2023.

Eragile sustatzaileak, egoitza sozialaren arabera

Sustapen-eragileak ageri dira jarraian, EAEko hiru lurralde historikoen artean eta Euskadi osoan banatuta. Gipuzkoa eta Bizkaia liderrak dira arlo horretan, guztizkoaren % 27,3rekin eta distantzia jakin batera dago Araba, % 9,1ekin. Gainera, Euskadi osoko irismena duten neurriak identifikatu dira, % 36,4.

2. grafikoa. Erkidego- eta foru-eragileak lurralde historikoaren arabera. %. 2023.

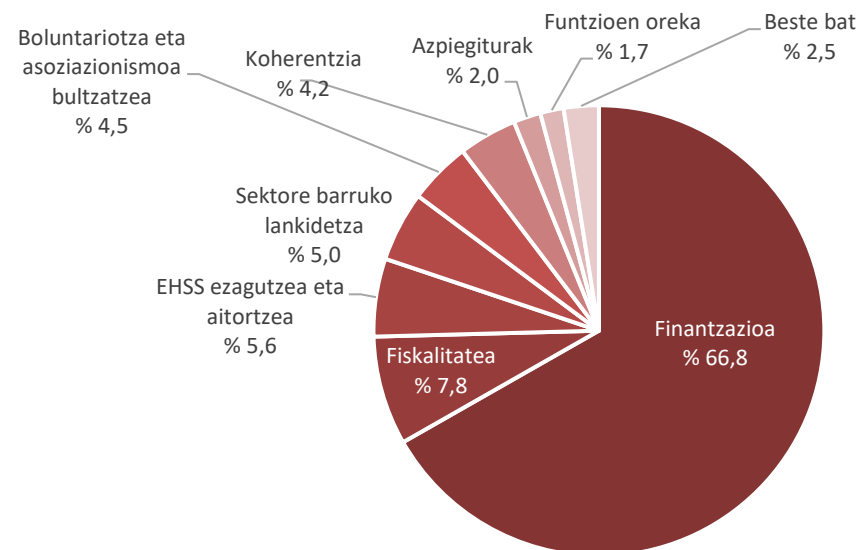

Nolakoak dira bultzatutako sustapen-neurriak?

Identifikatutako neurriak kategorien arabera

2023 aldirian, eragile sustatzaileek, publiko autonomikoak eta foru-administrazioak, bultzatutako **358 neurri** identifikatu dira eta hasiera batean aurrez ikusitako 15 kategoriatatik 12tan banatu ditugu. Sustapen-ekintzak, oro har, EHSSko erakundeek eta sareek jardueren **finantzaketan** oinarritzen dira (567 neurri); 2023an identifikatutako 10 neurritik ia 7 dira mota horretakoak.

3. grafikoa. Sustapen-neurriak, kategorien arabera. %. 2023.

Dena den, EHSSren finantzaketarekin zerikusirik ez duten sustapeneko 119 neurri daude guztira. Horiek guztiek, finantzaketa-neurrien garrantzi kuantitatiboaz harago joanda, garrantzi kualitatibo handia dute. Gainerako kategoriatan banaketa ezberdina dute horiek:

- 28 neurri (% 7,8) EHSSko erakundeek **fiskalitate** arloan eskaintzen dituzte onurak. Kasu askotan, horiek guztiak EHSSko erakundeei zuzendutako zerga-onurak arautzen dituen ordenantza edo araudi fiskalean jasotako ekintzekin lotuta daude.
- 20 neurriren helburua (% 5,6) EHSSren **ezagutza eta aitortza** lortzea da; hau da, EHSSko erakunde eta sareen lana, jarduera, ibilbidea eta abarrak ezagutaraztea edo horiei aitortza eskaintzea.
- 18 neurri (% 5,0) **sektore barruko** lankidetzak errazten dute EHSSko erakundeetan. Kasu gehienetan, lankidetzak horizontalak eta sarekoak dira bultzatutako bideratutako ekintzak.

- d. 16 neurri (% 4,5) bat datoz **boluntariotzaren eta asoziazionismoaren sustapenarekin**, hein handi batean EHSSko erakunde eta sareetako enpresa-erakundeetan lanean ari diren pertsonen boluntariotza korporatiboko jarduerekin lotuta.
- e. Azkenik, ordezkaritza eskasagoarekin baina **koherentzia indartzera bideratuta** daude 15 neurri; **azpiegituren** hornikuntzan jarduten dute 7k eta **funtzioen oreka** bermatzen dute beste 6k.

Finantzaketa-neurriek identifikatutako sustapen-neurri guztien artean duten garrantziak **deskribapen espezifiko** bat behar du, jarraian eskainiko duguna. Identifikatutako finantzaketa-neurri gehienak (% 81,7) bat datoz *laguntzekin eta diru-laguntzekin* (245). Azken horiek ez ezik, EHSSko erakundeei zuzkidura ekonomikoa emateko beste formula batzuk ere sartzen dira hemen, hala nola dohaintzak, babes- eta mezenasgo-ekintzak, eta abar.

Finantzaketa-neurrien azpikategoriak	Absolutuak	%
Laguntzak eta dirulaguntzak	245	% 81,7
Salbuespen fiskalak.	19	+% 6,3
Desgrabazioak edo zerga-murrizketak.	9	+% 3,0
Sariak (aitortza).	8	% 2,7
Beste batzuk	19	+% 6,3
Guztira	300	% 100

Gainerako finantzazio-neurriak gutxiago diren arren, azpikategoria espezifikoetan daude kontzentratuta: zerga-salbuespenak % 6,3 dira (19 neurri, herritarren inplikazioa sustatuz finantza-produktuen bidez; zergen kenkariak edo murrizketak % 3,0 (9 neurri), zerga-pizgarri zuzenak eskainiz; eta sariak (aitortza) % 2,7 (8 neurri), jardunbide egokiak sustatuz eta ikusaraziz eskudirutan egindako ekarpenen bitartez. Azpikategoria horiek dirulaguntzen eta subentzioen nagusitasuna osatzen dute.

Identifikatutako neurriak moten arabera

EHSSLren 24.2 artikuluan adierazitakoaren arabera, jarraian erakunde sustatzaileek mobilizatzen dituzten baliabide-moten arabera identifikatutako neurrien banaketa jasoko dugu. Hala, lau mota nagusitan sailkatu ditugu neurriak:

- Baliabide ekonomikoak:** Hirugarren Sektore Sozialeko erakunde eta sare hartzailen egitasmoak garatzeko baliabide ekonomikoak mobilizatzen dituzten sustapen-ekintzak (jarduera, proiektu, programa... bat finantzatzeko edo gastuak ordaintzeko).
- Giza baliabideak:** langileak mobilizatzen dituzten sustapen ekintzak dira, eta hirugarren sektore sozialeko erakunde eta sare hartzailen zerbitzura jartzen dituzte borondatez jardueraren bat garatzeko edo proiektu edo programaren bat sustatzeko beraien esperientzia, ezagutza profesionala edo denbora.

3. **Baliabide sozialak:** entitate edo erakunde eta sare hartzailekoak ez diren beste erakunde eta/edo pertsonen mobilizazioa eta/edo parte-hartzea dakarten sustapen-ekintzak eta hainbat modutara azken hartzaile horiei laguntzen dietenak.
4. **Zerbitzuak, baliabide teknikoak eta/edo materialak:** EHSSko erakunde eta sare hartzaileentzako egun dauden zerbitzuak edo modu espezifikoan egokitutakoak eskaintzeko eta/edo baliabide teknikoak eta/edo materialak mobilizatzeko sustapen-ekintzak.

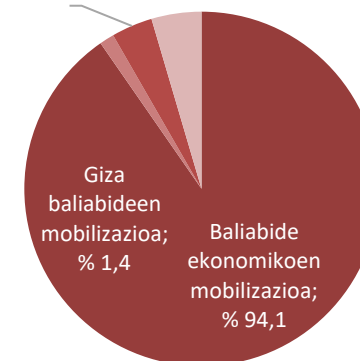
Identifikatutako neurriei lotuta eskuragarri dagoen informazioaren arabera, identifikatutako sustapen-ekintzen % 98,2k (789 neurri) aipatutako baliabide bat edo batzuk mobilizatu dituzte, banaketa honen arabera:

- a. 337 neurrik eragile sustatzaileen **baliabide ekonomikoen** mobilizazioa dakarte eta horiek dira ohikoenak; izan ere, informazioa jaso dugun neurrien hiru laurden (% 94,1) dira era horretakoak. Ehunekoa bat dator goian ageri den neurrien kategorizazioan adierazitakoarekin, nahiz eta garrantzi nabarmen txikiagoa duen, kategorizazioan neurriaren asmoa hartzen delako kontuan (jarduera finantzatzea), eta sailkapenean, aldiz, helburu horretarako beharrezkoak diren baliabideak.
- b. 17 neurritan **zerbitzuen** eskaintza edo enpresen **baliabide tekniko eta/edo materialen** mobilizazioa barne hartzen da, eta hori da zabalduen dagoen bigarren mota (% 4,7).
- c. **Erakunde sustatzailearen kanpoko pertsonak edo elkarteak** barne hartzen dituzten sustapen-neurriak dira gutxien identifikatu ditugunak, 14 neurriekin (% 3,9). Identifikatutako mota horietako kasuen zati handi batean, neurriek erakunde sustatzaileetako bezeroen edo hartzaileen parte-hartzea barne hartzen dute, hainbat motatakoa: baliabide ekonomikoen edo materialen hornikuntzan parte-hartze zuzena dute zerbitzuen (finantza-zerbitzu espezifikoaren bidezko dohaintza, adibidez), kanpainen (supermerkatu-kateetako bezeroek elikagaiak dohaintzan ematea Elikadura Bankuen kanpainen, esaterako), edo programen bitartez (bezeroek boluntario gisa parte hartzea, esaterako), besteak beste.
- d. 5 neurrik enpresa-sektoreko erakundeek eurek eskaintako **giza baliabideak** dituzte, eta horiek dira zabalduen dauden hirugarren neurri-motak (% 1,4), informazio hori dugun kasuetarako.

4. *grafikoa.* Sustapen-neurriak, baliabide moten arabera. Erantzun aniztuna %. 2023.

Enpresatik kanpoko
pertsonen/pertsona-
taldeen parte-hartzea;
% 3,9

edo baliabide
teknikoen eta/edo
materialen
mobilizazioa; % 4,7

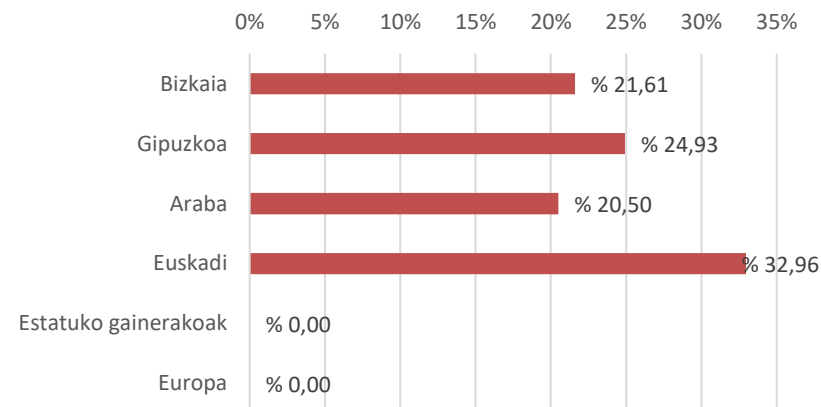

Zer lurraldetan dute eragina?

EHSSren sustapen-ekintzak inpaktu adierazgarria du EAEren lurralde-eremu guztietan eta kontzentrazio argia du **hiru lurralde historikoetan, identifikatutako neurrien % 67 baita guztira. Gipuzkoa** da neurri gehien dituen lurraldea, 90 neurriekin guztira (% 24,9). Atzetik daude **Bizkaia**, 78 neurriekin (% 21,6) eta **Araba** 74 neurriekin (% 20,5). Azken hori da ekintzen bolumenik txikiena duen lurraldea, baina proportzio adierazgarria du EAE osoan.

Bestalde, **Euskadiko** eremuak erkidegoko irismena duten neurriak hartzen ditu barne eta 119 ekintza erregistratu dira (% 33,3). Datu horiek argi erakusten dute EHSSren sustapen-ekintza lurraldera bideratua dagoela, eta pisu handia duela erkidegoko eta Lurralde Historikoetako testuinguruan.

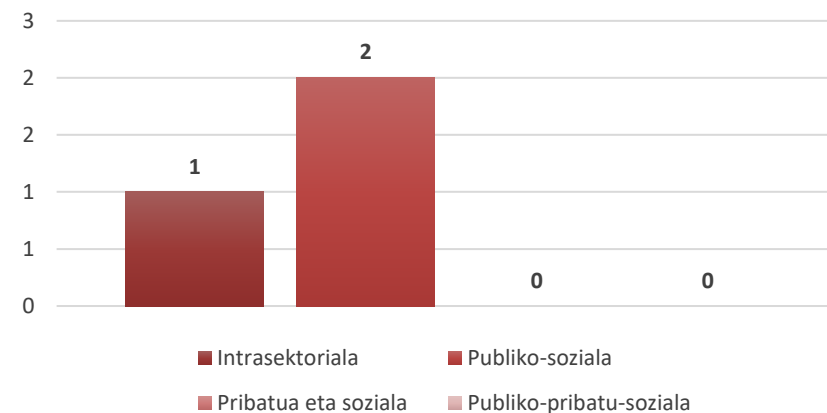
5. grafikoa. Sustapen-neurriak, eragina duten lurraldearen arabera. %. 2023.

Nola sustatzen dituzte? Eragile askoren arteko elkarlana, sustapen-neurrien bultzadan

Identifikatutako neurri gehienak esku hartzen duten erakunde bakoitzaren banakako ekimenetik sortu diren arren, kopuru txiki bat enpresa sustatzaileak eragile batekin baino gehiagorekin antolatutako lankidetzaren bitartez ezarri edo jarri da abian. Horri dagokionez, 2 neurri lankidetzaren publiko-sozialekoak dira, hau da, administrazioaren eta EHSSko erakunde bakoitzaren arteko elkarlanaren ondorioz egindakoak. Bestalde, neurri 1 sustatu da sektore barruko lankidetzaren bitartez, hau da, Hirugarren Sektore Sozialako erakunde bakoitzaren artean.

6. grafikoa. Sustapen-neurriak, lankidetzaren motaren arabera. 2023.

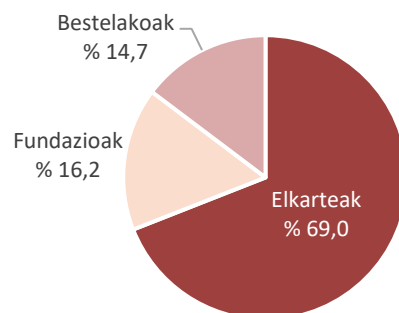
Nori zuzenduta daude?

Sustapen-ekintzak erakunde eta sare mota oso anitzetara zuzenduta egoten dira. Jarraian, sustapen-ekintza hau jasoko duten erakunde bakoitzaren emaitzak azaltzen dira, haien forma juridikoaren, tamainaren eta jardueraren esparru nagusiaren arabera. Garrantzitsua da azpimarratzea, nahiz eta identifikatutako sustapen-neurriak arakatu eta horien jarraipena egin dugun, erakunde onuradunak identifikatzeko lana zaila izan dela (are gehiago administrazio publikoen kasuan), batzuetan ez baita laguntza horien onuradun izan diren

erakundeen informazioa eskaintzen. Horregatik, gaur egun, ez dugu erregistratutako neurrien % 45en (gutxi gorabehera) onuradunak izan diren erakundeei buruzko informaziorik.

Erakunde onuraduna eta horren forma juridikoa ezagutzen dugun 197 neurri horietatik, 10 neurritatik 7 elkarteei zuzenduta daude (% 69, 136 neurri). Baina elkarten forma juridikoak sektorean duen proportzioarekin alderatzen badugu, proportzio hori elkarteei zuzendutako neurrien nagusitasunarekin ez datorrela bat ikusiko dugu. 2024ko Liburu Zuriak biltzen dituen datuen arabera, sektorearen % 90,9 elkarteek osatzen dute eta fundazioena da sektorean bigarren figura juridiko ohikoena (% 6). Hitz gutxitan esanda, sektorean duten proportzioarekin lotuta, fundazioak dira sustapen-neurri gehien jaso dituztenak; zehazki, neurri horien % 16,2 (32 neurri).

7. grafikoa. Sustapen-neurriak, erakunde hartzaileen arabera. %. 2023.

Gainerako neurriak beste figura juridiko batzuen artean banatu dira (% 14,7, 29 neurri): ekimen sozialeko kooperatibak, kongregazio erlijiosoa eta abar.

Jarraian, sustapen-neurrien banaketa eguneratua egingo da, erakunde onuradunen jarduketa-arloaren arabera. Gizarte Zerbitzuen arloa da nagusi, neurri guztien % 44,7, hau da 88 neurri, arlo horretakoak baitira. Horrek erakusten du pisu zentrala duela sustapen-ekintzan. Atzetik dago soziala-zeharkakoa arloa, % 25,4 iristen baita 50 neurriekin. Sektorearen esku-hartze globalean duen garrantzia islatzen du horrek.

Enplegua eta Garapenerako Lankidetza sailek guztizkoaren % 8,1 partekatzen dute, 16 neurriekin bakoitza, eta lan-munduratzeko arreta eta nazioarteko lankidetza nabarmentzen dira. Bestalde, Osasunaren arloa % 6,1 da 12 neurriekin. Beste batzuk arloaren barruan, berriz, kategoria nagusietan sartzen ez diren ekimenak jasotzen dira eta % 5,1era iristen da, 10 neurriekin. Azkenik, Aisialdia arloak intzidentzia txikiagoa du, % 2,5ekin eta 5 neurriekin.

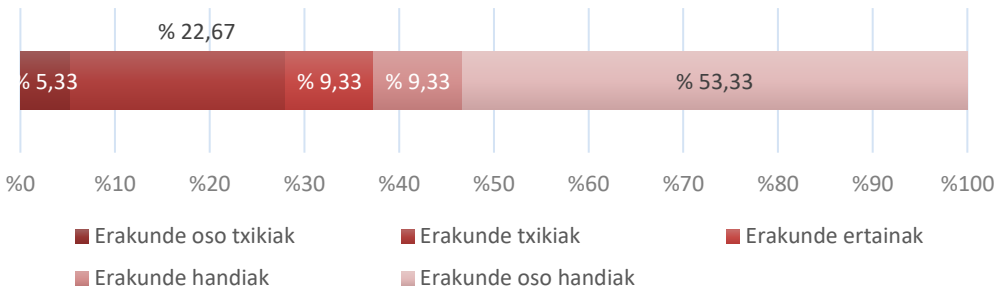
Arloak	SNT2024	2023ko barometroa
Soziala-zeharkakoa	25,4	37,5
Gizarte-zerbitzuak	44,7	22,2
Garapenerako lankidetzak	8,1	13,6
Aisialdia	2,5	11,6
Osasuna	6,1	9,6
Enplegua	8,1	3,8
Beste batzuk	5,1	1,7

Aurreko datuak **arlo bakoitzeko erakundeek EHSSko erakunde guztiekin alderatuta duten proportzioarekin** konparatzen baditugu (2023ko Barometroa), ikus dezakegu gizarte-zerbitzuen arloko bultzadak gehiegizko garrantzia duela (EHSS osoan duen proportzioa bikoiztu egiten du), eta horren ondorioz, gainerako arloetan lan egiten duten erakundeetara bideratutako sustapen-ekintza sektorean duten proportzioaren azpitik dago. Hori oso nabarmena da, bereziki, Sozial-zeharkako edo Aisialdiko esparruetan; izan ere, sektore horretan duten pisua baino askoz ere ehuneko txikiagoan jasotzen dute laguntza.

Gizarte Zerbitzuen alorretako EHSSan dagokion pisuarekin lotuta babes handiagoa izatea, bai eta gainerako esparruetatik jasotako babes txikiagoa ere, bat dator, ehuneko desberdinekin, 2024an egindako sustapen-neurrien txostenean islatutakoarekin.

Erakundeen tamaina ekonomikoa aldagai zaila izan daiteke zehazteko. Hala ere, aztertutako neurrien banaketaren gaineko informazio zehatza daukagu. Datu horien arabera, neurrien % 53,3 erakunde oso handiei daude zuzenduta (160 neurri), 1,5 milioi eurotik gorako bolumen ekonomikoa duten erakundeei. Erakunde txikiak guztizkoaren % 22,7 dira, 68 neurriekin, eta presentzia nabarmena dute sustapen-ekintzan.

8. grafikoa. Sustapen-neurriak, erakunde onuradunen tamainaren arabera. %. 2023

Bestalde, erakunde ertainek eta handiek % 9,3ko ordezkaritza dute bakoitzak, 28 neurriekin. Azkenik, erakunde oso txikiek ordezkaritza txikiagoa dute, % 5,3koa, 16 neurriekin. Horrek erakusten du halako erakundeek zer nolako erronka duten sustapen-neurriak eskuratzeko. Banaketa honek erakusten du erakunde handiek eta oso handiek garrantzi nabarmena dutela neurrien ezarpenean, eta ETE-ek, berriz, ordezkaritza nabarmen txikiagoa dutela aztertutako sustapen-ekintzetan.

Erakunde onuradunen tamaina	SNT2024	2023ko barometroa
Erakunde oso txikiak	5,3	20,6
Erakunde txikiak	22,7	27,7
Erakunde ertainak	9,3	27,1
Erakunde handiak	9,3	14,0
Erakunde oso handiak	53,3	10,6

Lehen aipatu dugun moduan, EHSSko erakundeen erdia, gutxi gorabehera, erakunde txikiak edo oso txikiak dira eta proportzio hori sustapen-ekintzaren erakunde onuradunen guztizko kopuruan (% 28) dutenekiko oso ezberdina da. Gainera, datuek erakusten dute erakunde handiek edo oso handiek sustapen-neurri asko biltzen dituztela, eta sustapen neurri guztien pisua % 62,2 ingurukoa da. Horrek agerian uzten du sustapen-ekintzak erakartzeko ahalmen handiagoa izan dezaketela. Dena den, baliteke sustapen-neurriak bilatzeko eta identifikatzeko prozesuak ere nolabaiteko eragina izatea eta, ondorioz, enpresa onuradunak bere burua ezagutarazi duen kasuak bakarrik bistaratu izana. Erakunde handienetan eta baliabide gehien dituztenetan ohikoa izaten den moduan, datu horiek zuhurtziaz aztertu beharrekoak dira.

Sustapen-ekintza hobetzeko orientazioak

Aurrekariak

Sustapen-neurrien txostena egiteko zikloa 2020an hasi zen. [Lehen txosten](#) horretan, aurreikusita zegoen moduan eta EHSSren Legearen 19. artikuluan ezarrita zegoenaren arabera, proposamenen atal bat gehitu zen sustapen-ekintza hobetzeko orientazioekin eta proposamenekin.

Proposamenen atal horrek hobetzeko bi arlo nagusi aipatzen zituen. Alde batetik, sustapen-ekintza koordinatuagoa, koherenteagoa eta efizienteagoa lortzeko aurrerapausoak emateko beharra. Bestetik, sustapen-ekintzak EHSS indartzeko eta inpaktu sozial handiagoa izan dezan lortzeko duen garrantzia.

Lehen hobetzeko arloa diagnostiko batean oinarritzen zen eta hainbat puntu egiaztatzen zituen. Lehenik eta behin, ez dagoela ekintza koordinaturik eta estrategia partekaturik inplikaturako eragile guztien artean, Eusko Jaurlaritzako orduko Berdintasuna, Justizia eta Gizarte Politiken Sailak bultzatutako Euskadiko Hirugarren Sektore Soziala Sustatzeko Estrategia kenduta.

Bigarrenik, lehenengo txostenean jasotako datuek islatzen zuten moduan, sustapen-ekintzen zabalpena ez zegoen orekatuta hainbat zentzutan: ez eragileen artean (sektore pribatuaren pisu handi nabarmenagoarekin), ez lurraldeen artean (Bizkaikoak dira sustapen-ekintza guztien erdiak), ez erakunde hartzaileen artean (erakunderik handienek sektorean zuten pisuaren arabera zegokiena baino neurri gehiago izaten zituzten), ez neurri moten artean (finantzaketa-neurriak bultzatutako sustapen-ekintza guztien % 75 baino apur bat gehiago izan ziren). Halaber, zabalpen hori ez zen koherentea eragile propioen artean (eragileek sustatzen zituzten neurriak gainjarri egin zitezkeen edo ahaleginak bikoizten ziren hainbat norabidetan, beste batzuk arretarik gabe utziz), ez eta EHSSLn eta EHSSEn jasotako alderdien eta helburuen gainean kasuan ere. Bi esparru horiek erreferentziazkoak izan daitezke sustapen-ekintza koordinatuagoa eta koherenteagoa, eta, ondorioz, efizienteagoa lortzeko.

Egoera hori hainbat errealitatearen eta pertzepzioen ondorioa da, orduan aipatu zen moduan, hala nola neurrien edo EHSSren erakundearen beharren gaineko datu eraginkorrik ez izatearen ondorioa; sustapen-eragileen gaineko ikuspegi estereotipatuarena, jardueraren finantzatzaile soiltzat hartuz; edota EHSSren dibertsitate propioarena; izan ere, horrek sustapen-ahalegina gehiago sakabanatzea eta, ondorioz, inpaktu txikiagoa izatea eragin dezake.

Hori dela eta, diagnostiko horretan nabarmendu zen zaharkitutako pertzepzioak gainditzeko eragileen arteko lankidetzak-ereduak sustatu behar zirela, eragileek beren sustapen-ekintzen gaineko erabakiak hartu ahal izateko eta sustatutako neurrien errendimendu handiagoa lortzeko ezagutza handiagoa izan behar zutela, eta agenda eta helburu partekatuak artikulatzeko esparru komuna sortzea premiazkoa zela, helburu horietara egokitutako lehentasunekin eta ekintzekin.

Hala, hainbat proposamen zabaldu ziren norabide horretan. Jarraian zerrendatuko dira:

- 1. proposamena: Sustapen-eragileen arteko lankidetzak intentsifikatzea**, eta maila guztien (maila anitzekoa) eta sektore guztien (sektore anitzekoa) arteko lankidetzak estimulatzea.
- 2. proposamena: eragileen lankidetzak-rolak eta -ereduak argitzea**, elkar ezagutzeko eta aitortzeko.
- 3. proposamena: lehendik dauden baliabideak optimizatzea**, bikoiztasunak saihesteko, sinergiak sortzeko eta erabilgarri dauden sustapen-tresnei probetxu handiagoa ateratzeko.

4. proposamena: sustapen-sistema hobetzea datuetan oinarrituta, ezagutza handiagoa izateko eta inplikaturako eragile guztiei erabakiak hartzen laguntzeko.

Proposamenen multzo hori (1-4) hainbat jarduketatan kontzentratu zen, eta, funtsean, jarduketa horien oinarrian zegoen eragileen artean elkartzeko eta elkarrikerarako espazioak sortzea edo dagoeneko existitzen zirenak indartzea. Espazio horiek lan koordinatua sustatu beharko lukete, esperientziak eta tresnak partekatzeko aukera eman beharko lukete, indarrak batu beharko lituzkete eta abar. Baina, horrez gain, datu zehatzagoak eman beharko lituzkete sustapen-ekintzen alderdiei eta arloei buruz eta haien inpaktu espezifikoari buruz.

Bigarren hobetzeko arloa, sustapen-ekintzak sektorea indartzeko eta jardueran inpaktu handiagoa izateko egiten duen ekarpenari buruzkoa, EHSSren hainbat arazoren gaineko egoeraren diagnostiko batekin batera aurkeztu zen, hainbat proposamenen bitartez gauzatzeko.

5. proposamena: finantzaketa-iturrien dibertsifikazioan aurrera egitea, hirugarren sektore sozialak finantzazioan duen mendekotasun publikoa arintzeko eta finantzaketa-eredu jasangarriagoak izateko bidean aurrera egiteko.

Proposamen horrek hainbat jarduketa jasotzen zituen, besteak beste: erakundeentzako aholkularitza-tresnak sortzea formula eta finantzaketa-mekanismo berriak aztertzeko, sustapen-neurriak diseinatzea EHSSko erakundeek Europako finantzaketa-programetara sarbidea eduki ahal izateko, edo EHSSren eta enpresen arteko lankidetzarako modu berriak aztertzea.

6. proposamena: berrikuntza soziala sustatzea. Egindako diagnostikoaren arabera, berrikuntza EHSSren ezinbesteko jardura da, baina, era berean sustapen-neurri gutxi identifikatu dira arlo hori bultzatzeko. Gainera, erronka sozial berrien premiazko agertoki propioak horiek modu berritzaileetan arakatzeko gonbita egiten zuen arren, berrikuntza-prozesuen oinarrian dauden ereduak berrikusi egin behar dira, eta, horretarako, beharrezkoa da hainbat eragileren arteko lankidetzak bultzatzea.

Hortik, bi jarduketa proposatu ziren ildo horretan: (a) berrikuntza sozialeko ereduak hainbat eragileren logikara bideratzea, herrialdearen erronkei erantzuteko inpaktu sozialaren ikuspegitik; (b) berrikuntza sozialerako Europako programetarako sarbidea sustatzea, hainbat eragileren arteko lankidetzan baitaude oinarrituta hain zuzen ere.

7. proposamena: EHSSren eraldaketa digitala bultzatzea. Txostena egin zen unean COVID-19aren pandemiak zeharkatutako errealitatearen azterketak berretsi zuen, eragileen arabera, EHSSren gaitasun digitalak beti ez zirela behar sozialei erantzuteko nahikoak (erakundeak osatzen dituzten pertsonen konpetentzia digitalengatik, eskuragarri dauden gailu teknologikoak eguneratzeko beharrezkoengatik). Zailtasunak zeuden lan-prozesuak digitalizatzeko, hain zuzen ere, berrikuntza sozialerako prozesuen zati bat soluzio digitalen garapenarekin lotuta egonik. Halaber, arrakala digital iraunkorra zegoen erakunde sozialetako erabiltzaileen artean, eta horrek zaildu egiten zuen soluzio teknologikoak gehitzea esku-hartze prozesuetan.

Erakundeei trantsizio digitalerako prozesuetan laguntzeko beharra sortzen du horrek guztiak. Hala, hainbat jarduketa gehitu ziren hor, besteak beste, EHSSren eraldaketa digitalerako estrategia diseinatzea edo gizarte-erakundeei digitalizazio-prozesuetan laguntzeko eta formatzeko proiektuak eta zerbitzuak indartzea.

8. proposamena: EHSSk gizarteari egiten dion ekarpena ikusgarri egitea Diagnostikoak berresten zuen EHSSren gaineko pertzepzio soziala positiboa zela, baina pertzepzio horren azpian EHSSko erakundeek egiten duten lan sozial zehatzaren gaineko ezagutza falta eta beste eragile batzuekiko duten bereizgarritasuna ere agertzen ziren. Komunikazioak ekarpen horren ikusgarritasunean duen funtsezko garrantzia ere aipatzen zuten.

Hala, hainbat neurri proposatzen ziren, besteak beste, EHSSko erakundeei komunikazio-instrumentuen eta -tresnen erabileran formatzea eta laguntzea, haien ekarpen soziala Euskadiko administrazio publikoen artean ikusaraztea, eta komunikazio-ereduen eta -ikuspegiaren gaineko gogoeta egitea. Eredu horiek makro estrategiak (sektore osoa barne hartzen duten komunikazio-kanpainak) eta mikro estrategiak uztartu beharko lituzkete, erakunde bakoitzetik eta haien jarduera gauzatzen den komunitateetara bideratuta.

9. proposamena. Erakunde txiki eta ertainei laguntzeko sistemak hobetzea. ETE-ei zuzendutako sustapen-neurrien kopuru eskasetik sortu zen proposamen hori, erakunde mota horiek askotariko zailtasunak izan arren; finantza arlokoak ez ezik, baita erakunde publikoekin harremanetan egoteko zailtasunak edo beste eragile sozial batzuekin lankidetzan aritzeko zailtasunak ere.

Horregatik, bi jarduketa proposatu ziren egoera hori arintzeko: (a) EHSSEn hurrengo legeintzaldi-planean hainbat ekintza espezifiko gehitzea eta (b) eragile publikoek eta pribatuak halako erakunde motentzat sustatzen dituzten laguntza-espazioak eta -tresnak indartzea.

Sustapen-ekintzak hobetzeko proposamen eta orientazio horien guztien artean eta dagokion diagnostikoarekin, **norabide honetan aurrerapausoak ematearen garrantzia eta premia igarri da:**

1. **sustapen-sistema** eraginkorra lortzea, hau da, sustapen-ekintza koordinatua egitea eragilearen artean, helburuekin eta beharrek bat etorritik eta eskuragarri dauden baliabideak modu efizientearen erabiliz.
2. **hainbat eragilearen eta sektorearen** (inplikaturako sektore guztietako eragileekin), **hainbat mailaren** (egitura edo hierarkia maila guztietako eragileak) eta **sektore barruko eragilearen arteko** (artikulazio eta egituraketa handiagoa behar da EHSSn) lankidetzaren ereduaren oinarrituta.
3. **inpakto** handiagoa sortu behar du, bai EHSS bera (jasangarritasunari, aitortzari eta abarri dagokionean), bai EHSSk egiten duen jardura indartzeko, interes orokorra sortzeko.

Orientazioen mugari zabal hori aipaturako proposamenetan eta jarduketetan oinarritzen da, eta ziklo berri honetako proposamen-txostenean ere horren gainean jardun da, horretarako antolatutako mintegiaren bitartez. Mintegia EHSS babesteko eragilerik garrantzitsuenak, eta, ondorioz, sustapen-sistema diseinatzeko eta optimizatzeko eragile gakoak biltzeko lehenengo espazioa izan da¹⁴. Bertan egindako gogoetaren emaitza da hurrengo epigrafean jasotzen dena.

Orientabide estrategikoak

Hainbat bolumenetako 7 orientazio estrategiko identifikatu dira sustapen-ekintza hobetzeko eta 28 proposamen biltzen dituzte guztira, orientazio horiek adierazitako norabidean aurrerapausoak eman ahal izateko. Proposamenak dagokion orientazio estrategikoaren arabera multzokatzen dituen taula ageri da jarraian. Txosten honen separatan ikus daiteke identifikaturako proposamenen deskribapen osoa.

Proposatutako orientazioak eta jarduketak

1. orientabidea: Eragile askoren arteko elkarlana indartzea sustapen-neurriak bultzatzeko

1.1. Eragilearen artean elkartzeko eta hitz egiteko espazioak sortzea edo dagoeneko badaudenak sustatzea

¹⁴ Parte-hartzaileen zerrenda 1. eranskinean ikus daiteke.

1.2. Administrazio publikoetan sustapen-ekintza zeharkako egiteko aurrerapausoak ematea
1.3. EHSS sustatzeko tokiko eta lurraldeetako estrategiak garatzea
2. orientabidea: Sustapen-ekintzaren gaineko informazio-sistema zehatzagoa eta gardena garatzea
2.1. Sustapen ekintzaren azterketa alderatua eskaintzea, beste lurralde, eskualde edo herrialde batzuetakoarekin alderatuta.
2.2. Inpaktu sozialaren ikuspegia gehitzea sustapen-neurrietan
2.3. Sustapen-neurrien sistema bateratua garatzea
2.4. HSSko enpresak eta erakundeak lotu ahal izateko plataforma sortzea
3. orientabidea: Erakunde sozialen oinarri sozialaren egituraketa eta aktibazioa sustatzea
3.1. Erakunde sozialen tokiko eta lurraldeko sareak sortzea
3.2. EHSSko erakundeen artean aliantzak sustatzea
3.3. Oinarri soziala aktibatzea eta belaunaldien arteko txandaketa bermatzea
4. orientabidea: EHSSren ekarpen soziala ikusaraztea
4.1. Erakundeei komunikazio-instrumentuak eta -tresnak erabiltzeko prestakuntza eta laguntza ematea
4.2. Komunikaziorako ereduak eta estrategiak (ikuspegiak) birpentsatzea.
4.3. Euskal administrazio publikoen artean EHSSk gizarteari egiten dion ekarpena ezagutzen laguntzeko neurriak bultzatzea.
4.4. Kazetaritzako elkarteekin aliantzak egitea
4.5. Komunikazioa sektore espezifikoetara zabaltzea, hala nola hezkuntza-sektorerara
5. orientabidea: EHSSren jasangarritasun handiagoa lortzeko aurrerapausoak ematea
5.1. Europako proiektuetara sartzeko babes-egitura sortzea
5.2. Finantzaketarako zerga-mekanismoak aztertzea
5.3. BEZaren formulazioa berrikustea
5.4. Erosketa publiko arduratsua sustatzea
5.5. Merkatuen erreserbaren potentzialitatea garatzea
6. orientabidea: EHSSk bultzatutako berrikuntza soziala sustatzea
6.1. Berrikuntza-klusterren sorkuntza bultzatzea
6.2. Proiektu sozial berritzaileei aitortza egitea eta baliabide ekonomikoak eskaintzea
6.3. Ezagutza-eragileak gehitzea berrikuntza sozialeko prozesuetan edo proiektuetan
6.4. Baliabide ekonomikoak edo beste mota bateko baliabideak eskaintzea erakunde sozialek bultzatutako esperimentazioari eta proiektu pilotu berritzaileen garapenari.
7. orientabidea: EHSSren eraldaketa digitala bultzatzea
7.1. Pro-bono boluntariotza sistema garatzea eraldaketa digitalean
7.2. Erakunde sozialetako langileei konpetentzia digitalen gaineko prestakuntza eskaintzea
7.3. HSSko erakundeek tresna eta baliabide teknologikoetarako sarbidea izan dezaten sustatzea

1. orientabidea: Eragile askoren arteko elkarlana indartzea sustapen-neurriak bultzatzeko

Eragileen arteko lankidetzak eta koherentzia dira EHSSn eta bere jardueran inpaktu handiagoa lortzeko sustapen-ekintzen oinarria. Honek lagundu dezake lankidetzak hori indartzen:

- 1) gainerako eragileek hirugarren sektore soziala eragile sozial gisa ez ezik, eragile politiko eta ekonomiko gisa ere aitortzea; eta hirugarren sektore sozialak enpresen arloa jardueren finantzatzaile gisa ez ezik, kolaboratzaile gisa ere ikustea, inpaktu sozial handiagoa eragiteko sinergiak sortzeko.
- 2) sustapen-eragile bakoitzaren rola argitzea eta lankidetzak hori beharrezkoa, egingarria, desiragarria edo bateragarria den “hobiak” edo jarduerak identifikaetzea;
- 3) hainbat eragileren artean elkartzeko espazio egonkorak ezartzea, aldizkakotasuna eta esparrua (instituzionala, proiektu zehatzetan oinarritutakoa, eta abar) zehaztuz;
- 4) eragileen arteko helburuak konektatzeko gai diren eremuetatik, arloetatik edo arazoetatik abiatuta planteatzea lankidetzak, guztietan estrategia komunak ezartzeak dakarren zailtasunarengatik. Hortik aurrera, lankidetzak sor daitezke oinarri hauekin:
- 5) erreferentzia-esparru komunak ezartzea, hala nola Agenda 2030 edo EHSSSE, gainerako eragileek izan ditzaketan erronka espezifikoak adieraziz;
- 6) eta aurretik definitutako beharrei edo erronkei erantzuten dieten lankidetzak-proiektuak sustatzea, helburu partekatu eta neurgarriekin eta rolen eta erantzukizunen esleipen argiarekin.

Azken hiru urteetan eragileen arteko kooperazioan egindako aurrerapausoak

Faktore horietako batzuei, eta, oro har, **eragileen arteko lankidetzari** dagokienez, hainbat aurrerapauso eman dira 2020an lehen txostena egin zenetik. Hala, eragileen arteko lankidetzari dagokionez, Eusko Jaurlaritzak Guneak jarri du martxan Trantsizio Sozialerako eta 2030 Agendarako Eragileen arteko Foroaren¹⁵ barruan, arlo publikoaren, pribatuaren eta gizarte zibilararen artean lankidetzak jarduteko. Azken hori 2030 Agendaren gobernantza partekaturako organoa da eta Euskadiko erakunde publikoek eta eragile sozialek hartzen dute parte bertan. EHSSren ordezkarietan Sareen Sarea aritzen da.

Halako espazio moten erronka ekintza zehatzak gauzatzea da, lehen mailako erakunde sozialetan eragina izan dezaten.

Lankidetzak publiko-sozialaren arloan, aurrerapen adierazgarriak egin dira elkarriketa zibila sustatzeko eta finkatzeko. Hala, 2012an¹⁶ eta 2018an¹⁷ eraturako Euskadiko eta Bizkaiko elkarriketa zibilerako mahaiez gain, 2024an Gipuzkoakoa¹⁸ sortu zen. Gainera, Lurralde Historiko horrek “Gipuzkoako gizartean ehundura komunitarioa berritzea

¹⁵ <https://www.euskadi.eus/eragile-anitzeko-foroa/web01-a2lehetxe/eu/>

¹⁶ 283/2012 DEKRETUA, abenduaren 11koa, Elkarriketa Zibilerako Mahaia eratu eta arautzekoa.

¹⁷ 154/2016 FORU DEKRETUA, urriaren 18koa, Bizkaiko Elkarriketa Zibilerako Mahaia eratu eta arautzekoa.

¹⁸ 11/2023 FORU DEKRETUA, ekainaren 13koa, Gipuzkoako Elkarriketa Zibilerako Mahaia eratu eta arautzekoa.

eta indartzea, lankidetzatza eta parte-hartzea sustatuz” 2.3 helburua gehitu du 2024-2027 Legegintzaldiko Plan Estrategikoan¹⁹. Zeharkako helburu horrek Foru Aldundi osoari eragiten dio, eta ez soilik Zaintzen eta Gizarte Politiken Sailari.

Mintegian aipatutakoaren arabera, elkarrikeraketa zibilerako mahaien erronka da lankidetzatza-espazio eraginkor bihurtzea. Horri dagokionez, mahaien barruan eratutako batzordeek arazo zehatzei aurre egiteko proiektuen sustatzaile gisa duten balioa adierazgarria da.

Lankidetzatza pribatu-sozialaren kasuan, bilakaerak askotarikoak eta adierazgarriak izan dira. Sustapen-neurrien [bigarren txostena](#) (2021) Euskadiko enpresa-sektoreak bultzatutako ekintzei eskainita zegoen oso-osorik, eta enpresen arloaren eta Euskadiko hirugarren sektore sozialaren arteko harremana ikusarazten eta dimentsionatzen duen. 600 enpresa baino gehiago identifikatu ziren bertan, hainbat tamaina, mota eta ekonomia-jardueratakoak, eta barne sustapenerako 900 neurri baino gehiago zabaldu zituzten, laguntza ekonomiko hutsetik harago joanez. Esaterako, CEBEKe Sareen Sarearekin lankidetzatza sustatutako EHSSko erakundeentzako pro-bono programa nabarmendu behar da.

Esku-hartze sozialaren arloan enpresen eta erakundeen artean dagoen lankidetzatza badirudi Euskadiko Hirugarren Sektore Sozialeko arau-esparruan eta esparru estrategikoan finkatuta dagoela. Hain zuzen ere, EHSSLk bi sektoreek beharrei eta erronka sozialei erantzuteko eragile gako gisa duten garrantzia azpimarratzen du²⁰. Hori horrela, EHSSSeren 4. helburua EHSSren eta sektore publikoko beste eragile batzuen arteko lankidetzarekin dago lotuta, eta datozen urteetan bi eragileen arteko lankidetzatza aurrerapausoak eman ahal izateko programa pilotua sustatzeko asmoa jasotzen du 2021-2024 legegintzaldiko planean gehitutako jarduketaren barruan.²¹

Enpresa-sektorearen eta sektore sozialaren artean lankidetzatza sustatzeko kezka lurralde historikoetara ere heldu da. Gipuzkoan, Adinberri programak enpresen eta hirugarren sektore sozialeko erakundearen arteko lankidetzatza-ekosistema ehundu du.

Gainera, GJHek eta 2030 Agendak lankidetzarako aukeren espazioa zabaldu dute. Enpresa izateko eta egiteko ereduak eta kontzepzioak eraldatzea eta jasangarritasun sozialerako eta ingurumen-jasangarritasunerako irizpideak ezartzea ere bi sektoreak lotzeko aukera izan daiteke.

Hala ere, lotura hori kaltetu dezaketen hainbat elementu daude²²: bi sektoreen arteko ezagutza- eta aitortza-falta egotea, lotura puntualetatik harago; horrek mesfidantza-harremana sortzea eta aliantza aberasgarriak oztokatzea²³; eta, enpresen kasuan, GJHak benetan ez integratzea enpresen jardueran. Gainera, kasu zehatz batzuetan, hirugarren sektore sozialarekin bateragarriak ez diren hainbat enpresa-logika existitzen dira.

¹⁹ Hemen eskuragarri: <https://www.gipuzkoa.eus/documents/20933/64744273/Plan%20Estrat%C3%A9gico%202024-2027.pdf/267dbd46-a5d8-8f49-05bb-c6ae727522e5?t=1710492003288>

²⁰ Horregatik, lege horretan jasotako helburuen artean, 1. artikulua dio xedea “erakundearen kooperazioa eta lankidetzatza, beren artekoa eta sektore publikoarekin eta enprekin dutena, sustatzea” dela. 24. artikulua osoa Euskadiko administrazio publikoaren sustapenari eskainita dago, enpresen sektorearen eta hirugarren sektore sozialaren arteko lankidetzatza.

²¹ 20. jarduketa: Euskadiko enpresa-sektorearen – EHSSren – arteko lankidetzatza programa pilotua. Hemen eskuragarri: <https://3seuskadi.eus/wp-content/uploads/EPTSSE-plan-de-la-XII-Legislatura.pdf>

²² Lankidetzatza pribatu-soziala zailtzen duten faktoreen laburpen txiki hori sustapen-neurriei buruzko II. txostenean jasotako faktoreen zerrenda askoz ere luze eta zabalagoarekin lotuta dago. Txosten horretan epigrafe oso bat dago enpresen eta EHSSren arteko lankidetzatza sustatzeko gakoiei eskainia (34-38 or.).

²³ Adibidez, ekonomia sozialaren arloan, enpresen eta erakunde ekonomiko sozialen arteko ABEEak formalizatzeko zailtasunak aipatu dira, irizpide edo logika desberdinak dituztelako.

2. orientabidea: Sustapen-ekintzaren gaineko informazio-sistema zehatzagoa eta gardena garatzea

Oro har, sustapen-neurrien zabalpenaren (neurri moten banaketa), neurri horiek sustatzen dituzten eragileen (haien arteko harremana barne), neurri horien onuradun diren erakunde sozialen, neurriek sektorean duten inpaktuaren eta bakarrik edo besteekin lankidetzan dituzten erronken gaineko informazio hobea izatearen garrantzia nabarmendu dute.

Hala, sustapen-ekintzaren gaineko erabakiak hartzeko, sistemak elementu horien gaineko ezagutza zehatzagoa eta gardenagoa eskaini behar du.

3. orientabidea: Erakunde sozialen oinarri sozialaren egituraketa eta aktibazioa sustatzea

Sektore barruko lankidetzeta eta haren artikulazioa edo egituraketa sustatzeko neurriak bultzatzearen garrantzia nabarmendu da. Horri dagokionez, aurrerapauso batzuk eman dira, hala nola Euskal Gorrak eta Umeekin erakundeak Sareen Sarean integratzea. Hala, egun, Euskadiko Hirugarren Sektore Sozialeko 17 erakunde-sarek osatzen dute dagoeneko. Alabaina, bide horretan aurrerapausoak ematen jarraitu behar da hainbat ekimen sustatuz (ikusita separata).

4. orientabidea: EHSSren ekarpen soziala ikusaraztea

EHSSren ekarpen soziala ikusaraztea lehentasunezko jardura da. Erakunde sozialek hornitzen dituzten zerbitzuek eta egiten duten eragin-jardueretan (salaketa, eskubideen sustapena, etab.) balio erantsiaren aitortzan hobetzeko tarte dagoela hautematen da.

Ikusgarritasun hori hainbat ikuspegitatik eta modutatik jorratu behar da:

- 1) Eragile guztiek, publikoek zein pribatuek, EHSSren aitortzan duten erantzunkidetasuna sustatuz, eraginez eta beharrezkoa baldin bada eragile mota hori formatuz;
- 2) asoziazionismoa gure komunitatearen identitate gisa erakutsiz;
- 3) eragile mota horren gaineko ikuspegia zabalduz; eraldaketa soziala sustatzeaz gain, eragile ekonomikoa ere badelako (enplegua sortzen duena, pertsonen eta kolektiboen lan-munduratzeta sustatzen duena, Euskadiko BPGan inpaktua duen jardura sortzen duena, etab). Hala, hirugarren sektore sozialak bere gain hartzen dituen eta tradizionalki hari esleitu ez zaizkion rolak ere agerian geratzen dira.
- 4) egiten duen lan sozialaren eta gizartearen ongizateari egiten dion ekarpenaren inpaktu erreala erakusten duten datuak eta ebidentziak erabiliz. inpaktuaren narrazioa faktore erabakigarria izan daiteke komunikazioan;
- 5) profesionalen eta espezialisten laguntzarekin komunikazio-estrategia eraginkorrak diseinatzeko;
- 6) mezuen iritsiera eta inpaktua biderkatuz makro komunikazio-kanpainen bitartez, jarduna ikusaraztea zailtzen ari den sektorearen atomizazioa gainditzen saiatuz, eta sektorearen identitate partekatua nabarmenduz.

5. orientabidea: EHSSren jasangarritasun handiagoa lortzeko aurrerapausoak ematea

EHSSren jasangarritasun ekonomikoa auzi kritikoa da. Finantzaketa-iturrien dibertsifikazioaren ikuspegitik jorratu izan da maiz, eta horren erantzukizuna erakundeek beraiek izango lukete. Baina, aipatu dutenaren arabera, dibertsifikazio horretara ahalegin izugarria egin behar da eta horri eutsi ahal izateko kudeaketa-egitura behar da. Erakunde

mota guztiek ezingo lukete hori eskuratu. Hala, sektorearen atomizazioak ez du dibertsifikazio hori sustatzen. Beraz, interesgarria izan daiteke hainbat tamainatako erakundeen arteko aliantzak probatzea, ETE-ek kaudimena lor dezaten finantzatzaileriekin kontaktatuz edo zenbateko handiagoko finantzaketa-lerroak eskuratuz.

Bestalde, hirugarren sektore sozialaren jasangarritasun ekonomikoari dagokionez, desadostasunak daude bi jarreraren artean. Alde batetik, batzuek uste dute HSSk ez duela jasangarria izan behar; bestela, bere zeregin soziala arriskua jar dezaketen errentagarritasun-logiketan eror daitekeelako. Hirugarren sektore sozialak interes orokorreko jardura sozialak egiten ditu, eta gobernuaren ekintza iristen ez den egoeretara eta kolektiboetara iristen da. Beraz, beti egongo da funts publikoen menpe. Bestalde, HSSk bere autonomia mantentzeko finantzaketa propioaren ehuneko bat izan beharko lukeela eta guztiz funts publikoen menpe egongo balitz hori konprometituta geratuko litzatekeela uste dutenak badira. Finantzaketa hori ez litzateke zerbitzuen zabalpenaren bitartez soilik aseko. Merkatuaren logikatik kanpo ere egongo lirateke beste aukera batzuk, adibidez, herritarrak finantzaketan gehitzea dohaintzen, legatuen eta abarren bitartez edo zerga-mekanismoak aztertzea. Ekimen horiek ez dira finalistak eta, hortaz, autonomia maila handiagoa ematen diote sektoreari.

Finantzaketa-bide berriak aztertzen ari dira dagoeneko, hala nola garapenaren lankidetzaren arloko lankidetzaren finantzarioa. Nolanahi ere, nabarmendu dutenaren arabera eta sustapen-ekintzari begira, sektorearen jasangarritasun ekonomikoak oreka bermatu beharko luke finantzaketaren artean, dirulaguntza ekonomikoen eta beste babes ekonomiko mota batzuen bitartez. Horregatik, beste baliabide finantzario batzuk aktibatu ahal izateko proposamenak ere aipatu dira.

6. orientabidea: EHSSk bultzatutako berrikuntza soziala sustatzea

Berrikuntza soziala HSSrentzako oso garrantzitsua dela adierazteko adostasuna dago, izan ere, egungo erronka sozialak jorratzeko faktore gakoa da, eta, hortaz, bat dator 2030 Agendarekin.

Horri dagokionez, hainbat aurrerapauso eman dira sustapen-ekintzaren lehen diagnostikoa egin zenetik, gaia gehitu baitzen bertan. EHSSEn XII. legegintzaldiko planak 30. jarduketa jasotzen du: Erakundeen I+G+b eta eraldaketa digitalerako prozesua sustatzea. Era berean, Eusko Jaurlaritza, Innobasque eta Sareen Sarea lankidetzan aritu dira EHSSren berrikuntzaren egoeraren gaineko azterketa egiteko (2022)²⁴. Euskadiko Hirugarren Sektore Sozialaren Behatokiak, bestalde, txosten bat argitaratu du sektoreak jaso ditzakeen berrikuntzarako eta digitalizazio-prozesuetarako dirulaguntzei buruz²⁵. Azkenik, Eusko Jaurlaritza berrikuntza sozialerako euskal sistema sustatzeko ari da lanean Sareen Sarearen parte-hartzearekin. Sistema horrek hainbat eragile publiko eta pribaturen parte-hartzea izango du.

HSSri laguntzen jarraitzeko eta hainbat arazo soziali modu berritzailean erantzuteko beharra dago hainbat modutara, besteak beste, hainbat jarduketaren bitartez (ikusi separata).

7. orientabidea: EHSSren eraldaketa digitala bultzatzea

Eraldaketa digitalaren aldeko apustua ezinbestekoa da hirugarren sektoreko erakundeen efizientzia eta kudeaketa hobetzeko.

²⁴ Hemen eskuragarri: https://3seuskadi.eus/wp-content/uploads/Situacion_innovacion_Tercer_Sector_Social.pdf

²⁵ Hemen eskuragarri: https://3seuskadi.eus/wp-content/uploads/2024/02/Informe_ayudas_innov_digit_cas-1.pdf

Hainbat aurrerapen izan dira gai horri dagokionez. EHSSSEren XII. legegintzaldiko planak dagoeneko aipatutako 30. jarduketa jasotzen du, erakundeetan l+g+b eta eraldaketa digitalerako prozesuak sustatzeari buruzkoa. Eusko Jaurlaritzako Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politika Sailak diagnostiko bat egin zuen 2021ean “Euskadiko Hirugarren Sektore Sozialak eraldaketa digitalaren aurrean duen erronka” ardatz hartuta ²⁶. Lan eta Enplegu Sailak Zainlab programa sustatu du, zaintzaren sektoreko pertsonak birkualifikatzeko eta adinekoei zerbitzuak eskaintzeko profilak diseinatzeko. Programak profil profesional berri bat identifikatu du, teknologo sozialarena. Zaintzen arloan soluzio digitalak bilatzea du xede profil horrek. Horrez gain, APTESek, teknologia soziala sustatzeko elkarteak, hirugarren sektore sozialaren eraldaketa digitalerako esparrua eta bide-orria garatu du²⁷.

Hala ere, erakundeen eraldaketa digitalerako prozesuetan kontuan hartu behar diren hainbat kontu garrantzitsu aipatu dira. Alde batetik, halako prozesuetan finantzaketa lortzeko zailtasunak daude, gehienak enpresetara orientatuta baitaude.

Bestalde, prestakuntza eta laguntza eskaini behar da trantsizio digitaleko prozesuetan, ETE-en kasuan batik bat. Kasu horretan, garrantzitsuak izan daitezke erakunde handien eta txikien arteko sinergiak eta sareek ezagutzaren transferentzia izan dezaketen rola, tutoretza edo esperientziak partekatzeko espazioak sortzea (prestakuntza, mintegiak, eta abar) bultzatu baitezakete.

²⁶Hemen dago eskuragarri: https://3seuskadi.eus/wp-content/uploads/Informe_transformaciondigital_DEF.pdf

²⁷ Hemen dago eskuragarri: <https://3seuskadi.eus/wp-content/uploads/MARCO-PARA-LA-TRANSFORMACION-EN-LA-ERA-DIGITAL.pdf>

Erreferentzia bibliografikoak

APTES, EUSKO JAURLARITZA, KUTXA FUNDAZIOA eta PR4 (2021). *Eraldaketa aro digitalean. Hirugarren Sektore Sozialaren eraldaketa digitalerako testuingurua eta ibilbide-orria*. Hemendik berreskuratua: <https://3seuskadi.eus/wp-content/uploads/MARCO-PARA-LA-TRANSFORMACION-EN-LA-ERA-DIGITAL.pdf>

BIZKAIA. 154/2016 Foru Dekretua, urriaren 18koa, Bizkaiko Elkarrizketa Zibilerako Mahaia eratu eta arautzekoa. Bizkaiko Aldizkari Ofiziala, 203, 2016ko urriaren 25ekoa. Hemendik berreskuratua: <https://www.bizkaia.eus/home2/Archivos/DPTO3/Temas/Pdf/decreto%20mesa%20dialogo%20civil.pdf>

EUSKO JAURLARITZAKO BERDINTASUNA, JUSTIZIA ETA GIZARTE POLITIKA SAILA ETA EHSS-KO SAREAK. (2022). *Euskadiko Hirugarren Sektore Soziala sustatzeko estrategia. 2021-2024 Legegintzaldiko Plana*. Hemen eskuragarri: <https://3seuskadi.eus/wp-content/uploads/EPTSSE-plan-de-la-XII-Legislatura.pdf>

GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIA (2024). *Gipuzkoako Foru Aldundiaren 2024-2027 Plan Estrategikoa*. Hemendik berreskuratua: <https://www.gipuzkoa.eus/documents/20933/64744273/Plan%20Estrat%C3%A9gico%202024-2027.pdf/267dbd46-a5d8-8f49-05bb-c6ae727522e5?t=1710492003288>

EDE FUNDAZIOA (2021). *Euskadiko Hirugarren Sektore Sozialaren egoera, eraldaketa digitalaren erronkaren aurrean. Eusko Jaurlaritza. Berdintasuna, Justizia eta Gizarte Politiken Saila*. Hemendik berreskuratua: https://3seuskadi.eus/wp-content/uploads/Informe_transformaciondigital_DEF_eu.pdf

EUSKADI. 283/2012 DEKRETUA, abenduaren 11koa, Elkarrizketa Zibilerako Mahaia eratu eta arautzekoa. *Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkaria*, 248. zk., 2012ko abenduaren 24koa. Hemendik berreskuratua: <https://www.euskadi.eus/bopv2/datos/2012/12/1205791e.pdf>

EUSKADI. 6/2016 LEGEA, maiatzaren 12koa, Euskadiko Hirugarren Sektore Sozialari buruzkoa. *Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkaria*, 94. zk., 2016ko maiatzaren 19koa. Hemendik hartua: <http://www.euskadi.eus/bopv2/datos/2016/05/1602096a.pdf>

GIPUZKOAKO. 11/2023 Foru Dekretua, ekainaren 13koa, Gipuzkoako Elkarrizketa Zibilerako Mahaia eratu eta arautzekoa. *Gipuzkoako Aldizkari Ofiziala*, 122, 2023ko ekainaren 26koa. Hemendik hartua: <https://egoitza.gipuzkoa.eus/ogasuna/normativa/docs/0001246c.pdf>

GOBIERNO VASCO, INNOBASQUE eta SAREEN SAREA (2022). *Berrikuntzaren egoera Euskadiko Hirugarren Sektore Sozialeko erakundeetan. Eraitzen sintesiak*. Hemendik berreskuratua: https://3seuskadi.eus/wp-content/uploads/Situacion_innovacion_Tercer_Sector_Social.pdf

HIRUGARREN SEKTORE SOZIALAREN EUSKAL BEHATOKIA (2024). *Euskadiko Hirugarren Sektore Sozialaren berrikuntzarako eta digitalizazio-prozesuetarako dirulaguntzak*. Hirugarren Sektore Sozialaren Euskal Behatokia. Hemendik hartua: https://3seuskadi.eus/wp-content/uploads/2024/02/Informe_ayudas_innov_digit_cas-1.pdf

HIRUGARREN SEKTORE SOZIALAREN EUSKAL BEHATOKIA (2023). *Euskadiko Hirugarren Sektore Sozialaren 2023ko Barometroa*. Hemen eskuragarri: https://3seuskadi.eus/wp-content/uploads/2024/04/Informe_BAROMETRO23_def.pdf

HIRUGARREN SEKTORE SOZIALAREN EUSKAL BEHATOKIA (2021). *Euskadiko Hirugarren Sektore Soziala sustatzeko neurrien gaineko txostena (2019)*. Hirugarren Sektore Sozialaren Euskal Behatokia. Hemendik hartua: https://3seuskadi.eus/wp-content/uploads/IMPTSSE-2019_eu.pdf

HIRUGARREN SEKTORE SOZIALAREN EUSKAL BEHATOKIA (2022). *Euskadiko Hirugarren Sektorre Soziala sustatzeko neurrien II. txostena (2021) Euskadiko enpresen sektoreak bultzatutako Hirugarren Sektorre Sozialaren sustapen-ekintza*. Hirugarren Sektorre Sozialaren Euskal Behatokia. Hemendik hartua: https://3seuskadi.eus/wp-content/uploads/2024/10/Informe_IMP_2021_eu.pdf

HIRUGARREN SEKTORE SOZIALAREN EUSKAL BEHATOKIA (2021). *Euskadiko Hirugarren Sektorrearen Liburu Zuria 2020*. Bilbo: Hirugarren Sektorre Sozialaren Euskal Behatokia. Hemendik hartua: https://3seuskadi.eus/wp-content/uploads/LibroBlanco_DEF_2019-2020_es-comp.pdf

1. eranskina Orientazioak eta hobetzeko proposamenak identifikatzeko eta lehenesteko mintegiko erakunde parte-hartzaileak

SEKTORE PUBLIKOA EAE-KO FORU ADMINISTRAZIOA ETA ADMINISTRAZIO OROKORRA²⁸

EAEko Administrazio Orokorra

1. **MARIAN OLABARRIETA.** Gizarte Zerbitzuen zuzendaria. **Eusko Jaurlaritzako** Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiken Saila
2. **RAFAEL LÓPEZ-ARÓSTEGUI.** **Eusko Jaurlaritzako** Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politika Saileko aholkularia
3. **DIANA PEDRAZ.** **Eusko Jaurlaritzako** Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiken Saileko teknikaria
4. **OLARIZU RUIZ DE ESCUDERO.** **Eusko Jaurlaritzako** Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiken Saileko teknikaria

EAEko Foru Administrazioa

5. **ANA BELÉN OTERO.** Gizarte Zerbitzuen zuzendaria. **Arabako Foru Aldundiko** Gizarte Politiken Saila.
6. **MAITE DE ITURRATE.** Administrazio eta Sustapen Sozialeko zuzendari nagusia. **Bizkaiko Foru Aldundiko** Gizarte Ekintza Saila.
7. **IGNACIO RODRÍGUEZ.** Kohesio Sozialeko Zuzendari nagusia **Bizkaiko Foru Aldundiko** Enplegu, Gizarteratze eta Berdintasun Saila
8. **XANTI MORIONES.** Agenda, Berrikuntza eta Ebaluazio zerbitzuko arduraduna. **Gipuzkoako Foru Aldundiko** Zaintza eta Gizarte Politika Departamentua.

SEKTORE PRIBATUA

Euskadiko banku-fundazioak²⁹

9. **GARBIÑE ETXEZARRETA.** **Kutxa Fundazioko** programen eta esperientzien arduraduna.
10. **ELENA ROSALES.** Gipuzkoako Kutxa Solidarioko lantalde teknikoa (**Kutxa Fundazioa**).
11. **IXONE ZUBIETA.** **BBK Fundazioaren** pertsonen saileko arduraduna.

²⁸ Gonbidapena bidali zitzaion EUDELI, baina ezin izan zuen joan agenda kontuengatik.

²⁹ Gonbidapena bidali zitzaion Vital Fundazioari, baina ezin izan zuen joan agenda kontuengatik.

Enpresa-taldeak³⁰

12. **AMAIA LÓPEZ.** Confebask Euskal Enpresaren Konfederakuntzako Laneko Segurtasun eta Osasuneko, Ingurumeneko eta Gai Sozialetako arduraduna.
13. **IÑIGO SOTO. ASLEko,** Euskadiko Lan Sozietateen Elkarteko, teknikari juridikoa.

EUSKADIKO HIRUGARREN SEKTORE SOZIALA

14. **MIKEL BARTUREN. Sareen Sarea** Euskadiko Hirugarren Sektore Sozialaren Sareko koordinatzailea.
15. **ELENA BLANCO. Sareen Sarea** Euskadiko Hirugarren Sektore Sozialaren Sareko koordinazio-teknikaria.
16. **PABLO MORATALLA. Sareen Sareko** presidenteordea eta **EHLABE**ren, Euskadiko lan babestuen erakundearen elkartearen, koordinatzailea.
17. **VALERIA GARCÍA-LANDARTE. FEVAS Euskadiko Erabateko Gizarteratzearen,** desgaitasun intelektuala duten pertsonen aldeko Euskadiko erakundearen elkartearen, zuzendari-gerentea.
18. **JON MIKEL BENITO DEL VALLE. Euskadiko GGKEen Koordinakundearen** lantalde teknikoa.
19. **ZALOA PÉREZ. REAS Euskadi** Ekonomia Alternatibo eta Solidarioaren Sareko koordinazio-taldea.
20. **BEGOÑA BESADA. Hirekin** Euskadiko ekimen eta esku-hartze sozialeko erakundearen elkarteko koordinatzailea.
21. **ALFONSO LÓPEZ. EAPN Euskadi,** Pobrezia eta giza bazterkeriaren aurkako europar sarea Euskadin
22. **JOANA REVILLA. Gizatearen,** Gizarteratzeko eta Laneratzeko Euskadiko Enpresen sarearen, koordinakundea.
23. **AINHOA FERNÁNDEZ. Umeekin** Minbizia duten haur eta nerabeen gurasoen elkarleen Euskal federazioko ordezkaria.
24. **MARIA JOSÉ CANO. Feadeafes-en,** Buruko Gaixotasuna duten Pertsona eta Senide Elkarleen Euskadiko Federazioaren, ordezkaria.

³⁰ Gonbidapena bidali zitzaizen Konfekoop, Adeg, Cebek eta SEAr, baina ezin izan zuen joan agenda kontuengatik.

2. eranskina Orientazioak eta proposamenak identifikatzeko eta lehenesteko mintegiaren egitura eta programa

10:00. AGURRA ETA ONGIETORRIA

10:10. MINTEGIAREN TESTUINGURUA

- (10') EHSSren sustapenaren eta proposamen-txostenaren testuingurua.
- (20') 2019-2022ko sustapen-ekintzaren sistematizazioaren gaineko diagnostikoaren aurkezpena.
- (20') Lehen txostenean jasotako sustapen-ekintzak hobetzeko orientazioen, proposamenen eta jarduketaren aurkezpena.

11:00. PROPOSAMEN BERRIA SORTZEA

A. Diagnostikoaren eta orientazioen balorazio orokorra.

- (15') Testuinguruaren, diagnostikoaren eta orientazioen gaineko iritzien txanda.
- (15') Lehen txosteneko orientazioen gainean emandako aurrerapausoen ebaluazioa (aurrerapauso horiek sustatzen dituzten edo sustatzen ez dituzten elementuak).

B. Orientazioen, proposamenen eta jarduketaren identifikazioa

- (45') Orientazioen/proposamenen/jarduketaren indarraldia/egokitasuna edo berritzeko beharra, diagnostikoaren, ebaluazioaren eta azken 4 urteetan eragilearen arteko harremanaren esparruan edo EHSSren errealitatean izan diren eraldaketaren arabera.
 - o Hiru orientazio estrategikoek eta horien proposamenek eta jarduketek indarrean jarraitzen dute? Zein aldatu edo ñabartu beharko lirateke eta nola (zer orientazio, zer proposamen, zer jarduketa)?
 - o Beste zer orientazio (eta motibazio) gehitu beharko lirateke proposamen-txosten berrian?
 - o Zer proposamen eta jarduketa zehatz (eta motibazio) izan beharko lituzkete orientazio horiek?
- (15') Osoko bilera: taldeetan landutako elementuak komunean jartzea.

12:15. ATSEDENA

12:30. ORIENTAZIOAK ETA JARDUKETAK LEHENESTEA³¹

- (15') Orientazioak eta jarduketak lehenestea (banaka).
- (15') Egindako lehenespenak elkarrekin berrikustea.

13:00. AMAIERA ETA AGURRA.

³¹ Azkenik, mintegiko aurreko atalak luzatu egin zirenez, identifikatutako orientazioak eta jarduketak lehenesteko ariketa beranduago egin zen online, galdetegi digital baten bitartez.